

Maart 2025

BNDR

Jouw agrarische jongerenblad

Boer zoekt Boer
Ken je het
platform al?

9

Belangenbehartiging
Stikstofbeleid,
mestcrisis en meer

28

Meer waarde halen uit de keten

Drie NAJK-leden vertellen hoe zij dat doen

Thema: Verdienmodellen

Krappe marges melkveehouderij vragen om nieuwe verdienmodellen

De actuele melkprijs heeft een aardig niveau. Toch staan de marges in de melkveehouderij onder druk. In de afgelopen twintig jaar verdubbelde de gemiddelde melkproductie per bedrijf, verdrievoudigde de waarde van grond en steeg de gemiddelde melkprijs niet voldoende om gestegen kosten te compenseren. Melkveehouders moeten meer en meer kijken naar het verdienmodel van hun bedrijf.

Weet jij wat de kritische opbrengstprijs per kilogram melk is voor jouw bedrijf? En blijft er dan nog marge over? Hoe houdbaar is het huidige verdienmodel voor jouw bedrijf?

Flynth adviseert melkveehouders om inzicht te krijgen in hun financiële situatie. Op onze site lees je meer achtergronden en adviezen over verdienmodellen, de kritische opbrengstprijs, het omgaan met risico's en bufferruimtes.

Scan de
QR-code

Flynth. Het beste advies dat we je kunnen geven.

 Flynth

Alleen ga je sneller, samen kom je verder

HET VERDIENMODEL IS ESSENTIEEL VOOR bedrijfsontwikkeling, innovatie en verduurzaming. Zonder rendement is vooruitgang niet mogelijk, en rendement hoeft niet alleen uit omzet te komen, maar kan ook via kostenbesparing worden behaald. Beide bieden de mogelijkheid om het verdienvermogen te verbeteren en als ondernemers vooruit te blijven kijken.

NAJK HEEFT HET THEMA VERDIENMODEL al jaren op de lobbyagenda staan. In 2021 was NAJK medeoprichter van de beweging "Waardecreatie in Ketens", gericht op samenwerking tussen agrarische ondernemers, verwerkers en supermarkten. Het doel was wederzijds begrip en het stimuleren van gezamenlijke investeringen in duurzame initiatieven, zoals PlanetProof, Beter Voor en het Beter Leven Keurmerk. Deze ontwikkelingen zijn niet alleen ideologisch, maar ook noodzakelijk voor het voortbestaan van de sector.

TOEKOMSTIGE SCHAARSTE AAN GRONDSTOFFEN BIEDT kansen voor het verdienmodel, mits er in Nederland nog een verwerkende sector blijft voor de afname van grondstoffen en geïnvesteerd blijft worden in innovatie. Samenwerking met ketenpartners, die afhankelijk zijn van leveringszekerheid, biedt de mogelijkheid om gezamenlijk te investeren in oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen, zoals waterkwaliteit, stikstof, klimaat, biodiversiteit en dierenwelzijn.

KETENPARTNERS ZULLEN STEEDS MEER OPENSTAAN voor dergelijke samenwerking om hun leveringszekerheid te waarborgen. Als wij geen leveringszekerheid kunnen bieden, zullen ze niet in de Nederlandse markt investeren, met als gevolg dat ons kenniscluster verdwijnt. De benodigde innovaties komen dan ook niet meer van de grond en dat is niet goed voor agrarische ondernemers.

KORTOM, SAMENWERKING IS ESSENTIEEL OM zowel verdienvermogen te behouden als te blijven innoveren. Samen kunnen we verder komen dan alleen, waarbij we elkaar ondersteunen in het behalen van gezamenlijke doelen en het versterken van de keten.

Roy Meijer, NAJK-voorzitter

In dit nummer

4 Themabijeenkomst over 'Verdienmodellen' **6** Up-to-date **8** De week van.. Ruben Klein Teeselink
9 Boer zoekt Boer: Ken jij het platform al? **9** Robots en Weiden **10** NAJK'ers aan het woord over verdienmodellen **17** Wie Wat Water de BoerenPodcast: in gesprek met Colin Dekker **19** Van stage tot stal: BoerVeilig helpt jou op weg! **21** Medewerker: op pad met Marjan Holtland **23** Voor jou AJK **25** Column: Een boerderij met beleving **27** NAJK voor jou **28** belangenbehartiging **31** Het aanbod van Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) **32** Uit alle hoeken **34** AJK Gespot.. AJK Walcheren **35** BINT & Winnaar NAJK-overall

Colofon BNDR wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt. **Abonnementen:** BNDR verschijnt 4 keer per jaar. Een jaarabonnement kost € 26,-. Het abonnement wordt jaarlijks automatisch verlengd, tenzij je voor 1 december opzegt. Een abonnement aanvragen of opzeggen kan via info@najk.nl. BNDR is gratis voor NAJK-leden of vrienden van NAJK. Losse nummers zijn verkrijgbaar door storting van € 7,50 op NL18RABO03945.38.501 t.n.v. NAJK te Utrecht, onder vermelding van het gewenste nummer van BNDR. Artikelen, foto's of illustraties kunnen alleen na overleg met de redactie worden overgenomen. Vragen of opmerkingen over de adressering? Neem contact op met één van de onderstaande organisaties: **Provinciale AJK's:** Friesland 06-30334278, Groningen 06-30334278, Drenthe 06-82130781, Flevoland 030-2769869, Overijssel 030-2769869, Gelderland 030-2769869, Hollanden 030-2769869, Zeeland info@zajk.nl, Brabant 073-7470090, Limburg 06-14842143 of NAJK: 030-2769869. **Hoofredactie:** Lievijs Hogeboom, 030-2769872 en Roos Roeleveld, 030-2769 843, communicatie@najk.nl **Advertenties:** AgriPers **Vormgeving:** AgriPers BV **Druk:** Damen Drukkers Op de cover: Geert Mekkes

Verdienmodellen: Meer waarde uit de keten

NAJK-leden en -partners bespreken nieuwe kansen in een veranderende markt

De agrarische sector staat op een kruispunt. Terwijl de eisen op het gebied van duurzaamheid en dierenwelzijn toenemen, neemt ook de economische en politieke druk toe. De vraag die velen bezighoudt: welk perspectief bieden de markt en de overheid mij als jonge boer? Tijdens een themabijeenkomst van NAJK gingen leden en partners hierover in discussie. Onder leiding van voorzitter Roy Meijer werd de toekomst van verdienmodellen in de landbouw verkend.

Tekst: Roos Roeleveld (communicatie NAJK) Beeld: Kampus

Een blik op het verleden en de toekomst

Roy Meijer trapte de bijeenkomst af met een historisch overzicht van de ontwikkeling in de agrarische sector. Waar vroeger de overheid een sterke faciliterende rol speelde, moeten boeren nu steeds meer op eigen kracht opereren in een instabiele politieke en economische omgeving. Meijer stelde dat jonge boeren worden geconfronteerd met een lastige combinatie van toenemende duurzaamheids- en maatschappelijke eisen én de noodzaak om financieel levensvatbaar te blijven. "In het verleden werkten overheid, keten, onderwijs en onderzoek samen om de primaire sector te ondersteunen. Maar die structuren zijn stap voor stap afgeschaft, waardoor het nu ieder voor zich is. Dat vraagt om een her-organisatie van de keten," stelde Meijer. De geopolitieke ontwikkelingen vormen hierbij een extra uitdaging. Verstoringen, zoals de coronapandemie en de oorlog in Oekraïne, tonen de kwetsbaarheid van mondiale ketens aan. Deze onrustige wereld dwingt Europa om ook naar buiten te kijken en fundamentele keuzes te maken: willen we dat onze voedselproductie hier behouden blijft?

Behouden we genoeg voedselproducenten?

De demografische ontwikkeling in de Europese landbouwsector maakt de discussie over toekomstbestendige verdienmodellen nog urgenter. Waar vroeger een groot deel van de boeren jonger dan 35 jaar was, bestaat nu slechts 5-8 procent van de Europese agrariërs uit deze leeftijdsgroep. Daarentegen is bijna de helft ouder dan 55 jaar. Daarnaast liggen er veel opgaven voor klimaat, stikstof, dierwaardigheid, water en natuurherstel. De afrekening van deze

thema's komt grotendeels bij de primaire producent op het bordje. Een grote uitdaging is om voldoende cashflow te behouden om dit allemaal te behalen. Als we serieus werk willen maken van voedselzekerheid, moeten we ons afvragen wie dat voedsel in de toekomst gaat produceren.

Efficiëntie versus duurzaamheid

Klaas de Jong van Royal A-ware wees op de enorme efficiëntieverbeteringen die de keten in de afgelopen decennia heeft doorgemaakt. Maar ondanks deze verbeteringen stelde hij de vraag: "Hoeveel

verduurzaming geen nationale kwestie mag blijven; er is behoefte aan internationale standaarden en transparantie.

De rol van de consument

De rol van de consument in het waarborgen van duurzame landbouw kwam uitgebreid aan bod. Karin Haaksman van Koppert benadrukte dat de focus op lage prijzen in supermarkten een groot probleem is. "Het huidige systeem is niet houdbaar. Consumenten moeten misschien wel accepteren dat kwalitatief voedsel een grotere kostenpost wordt." Erik van Ophoven van

“Nederland is sterk in kennis en logistiek. Door samenwerkingen binnen de keten kunnen we ons onderscheiden.”

- ROY MEIJER (NAJK)

verdient de boer eigenlijk?" De hoge duurzaamheids- en milieueisen maken productie in Nederland kostbaar en beperken de concurrentiepositie wereldwijd. "We moeten realistisch blijven. Europa loopt voorop in duurzaamheid, maar dat mag niet betekenen dat we onszelf uit de markt prijzen. Het moet haalbaar en betaalbaar blijven voor de hele keten. En de discussie moet gebaseerd zijn op de juiste feiten." Marcel Wijnen van Rabobank stelde dat de beweging naar steeds goedkoper voedsel ons internationaal concurrerend heeft gemaakt en consumenten een hogere koopkracht heeft gegeven. Maar nu komen de verborgen nadelen aan het licht en worden grenzen bereikt. Ondanks meningsverschillen over verduurzaming stelt hij dat regelgeving ons dwingt tot verandering. Daarbij is de vraag hoe we onze concurrentiepositie kunnen behouden belangrijk. Wijnen waarschuwt dat

Achmea wees erop dat consumenten steeds meer besteden aan luxeproducten zoals vakanties en elektronica, terwijl de uitgaven aan voedsel sterk zijn gedaald. Stefan Schulte van DeLaval denkt dat bewustzijn van de consument vaak ophoudt zodra ze in de supermarkt staan. "Ze kiezen toch vaak voor het goedkope product," stelde hij. Om deze trend te keren, moet de overheid volgens de deelnemers een grotere rol spelen in het sturen van duurzaam consumentengedrag en het ondersteunen van boeren die aan strengere eisen voldoen. Hans Scholte (Flynth) voegde daaraan toe dat de publieke opinie vaak gebaseerd is op emotie en niet altijd op feiten.

De ketenpartijen

"Hoe gaan wij voldoende boeren en verwerkers aan ons binden?" is een vraag die steeds meer speelt bij de ketenpartijen. Om hun supply chain veilig te stellen voor

“Consumenten moeten misschien wel accepteren dat kwalitatief voedsel een grotere kostenpost wordt.”

- KARIN HAAKSMA (KOPPERT)

de toekomst worden gezamenlijke programma's opgesteld. Dit is de laatste jaren volop gebeurd, wat ook kansen biedt voor boeren. Echter een nadeel is dat er zoveel initiatieven zijn dat de consument het bijna niet meer snapt. Meijer benoemt ketensamenwerkingen als kans. "Nederland is sterk in kennis en logistiek. Door samenwerkingen binnen de keten kunnen we ons onderscheiden."

Transparantie en “Tweakers” voor voedselproducten

Een innovatieve oplossing die werd besproken, was een platform voor voedselproducten, vergelijkbaar met Tweakers, een website waar je alle producten kunt vergelijken op thema's die jij belangrijk vindt. Dit zou consumenten meer inzicht bieden in de voedselketen. Ze kunnen zelf bepalen welke criteria zoals duurzaamheid,

dierenwelzijn of CO₂-uitstoot voor hen belangrijk zijn, en het platform toont hoe producten scoren op deze aspecten. Je kunt als boer namelijk niet goed scoren op alle duurzaamheidsthema's. Keurmerken bieden al enige transparantie, maar zo'n platform kan verder gaan door te laten zien waar de markt werkt en waar de overheid kan kiezen om in te grijpen. Transparantie en gezamenlijke doelen in de keten, zonder juridische blokkades, zijn hierbij van belang. Ook is het essentieel dat de politiek duidelijke keuzes maakt in ruimtelijke ordening en milieubeleid, om onzekerheid voor boeren en banken te vermijden en ontwikkeling te stimuleren.

De rol van de overheid

Naast de markt en keten is er ook een rol weggelegd voor de overheid. Marcel Wijnen van Rabobank benadrukte het belang van consistent beleid. "Onzekerheid door wisselend overheidsbeleid maakt het moeilijk voor boeren en banken om langetermijnkeuzes te maken." Aanwezigen vonden dat de overheid een grotere rol moet spelen in het ondersteunen van de sector en dat ketensamenwerking van belang is. "Doelsturing in plaats van middelsturing kan ondernemers de vrijheid geven om zelf passende keuzes te maken", stelde Wijnen. Toch blijven veel vraagstukken, zoals het juridische kader rondom stikstofbeleid en de rol van internationale concurrentie, complexe uitdagingen die om een gezamenlijke aanpak vragen.

Deze discussiebijeenkomst met het thema 'Verdienmodel: meer waarde uit de keten' is tot stand gekomen met medewerking van Erik van Ophoven (Interpolis - Achmea), Marcel Wijnen (Rabobank), Stefan Schulte (DeLaval), Hans Scholte (Flynth), Karin Haaksman (Koppert), Klaas de Jong (Royal A-ware), Roy Meijer (voorzitter NAJK), Mart Wagenvoort (GAJK), Naomi Mae (HAJK) en Bart Achtereekte (OAJK).

Hans Scholte van Flynth gaf aan dat de overheid bij elektrisch rijden ook een stimulerende rol heeft vervuld, wat werkte. Vervolgens komt de bal weer bij de consument te liggen.

Een hoopvolle toekomst

Wijnen voorziet dat een transitie naar een nieuw voedselsysteem tijd kost, net zoals het huidige systeem tientallen jaren heeft gekost. Uiteindelijk kan dit leiden tot een omkering in prijsstructuren, waarbij duurzame producten wellicht goedkoper worden dan niet-duurzame.

“Hoeveel verdient de boer eigenlijk?”

- KLAAS DE JONG (ROYAL A-WARE)

De bijeenkomst werd afgesloten met een positieve noot. Roy Meijer benadrukte dat, ondanks de uitdagingen, er een hoopvolle toekomst ligt voor jonge boeren. Door samen te werken in de keten en keuzes te maken, kan de sector sterker uit deze transitie komen. "Het is tijd om gezamenlijk keuzes te maken die niet alleen duurzaam zijn, maar ook economisch houdbaar. Zo zorgen we ervoor dat boeren kunnen blijven doen waar ze goed in zijn." Als jonge boeren staan wij aan de basis van de keten. Het is aan de markt, keten en overheid om samen met ons te zorgen voor een toekomst waarin boerenbedrijven levensvatbaar blijven.

NAJK TWEETS

@MARGRIETBENAK 1e #Cassata 2025 op @RTVDrenthe over jaar van waarheid voor boeren #roymeyer @NAJK-tweets, 100 jaar #TT in #Rolle met historische race op 12 juli met @johan_ emmens en #johandevries, 275 jaar café 't Keerpunt in #spijkerboor, en #sjoerdlooijsa over #libertytour 80 jaarvrijheid.

@VEEGEWAS Vrijwillige opkoop fosfaat-rechten, premie voor afvoer van koeien en tegemoetkoming in de vaste kosten voor #melkveehouders moeten een generieke korting van fosfaat-rechten afwenden. @NAJK-tweets-bestuurder Klein Teeselink uit #Holten (#Overijssel) vertelt!

@NIEUWEOOGSTNL Kortlopende #pacht holt de bedrijven uit en remt innovatie, stellen @De_FPG, @LTONederland, @BLHBnl en @NAJK-tweets. Dit moet volgens hen worden ontmoedigd en beperkt tot max. 6 jaar. @stasLVVN vindt dat ook, maar pleit voor 12 jaar. #duurzaamheid

@STALAKKER Buitenland lonkt volgens @NAJK-tweets voor jonge boeren door vastlopend stikstofbeleid

@VAKBLADVARKENS Er moet een onafhankelijke autoriteit komen om stappen te zetten naar een dierwaardige veehouderij. Dat vinden @LTONederland, @NAJK-tweets, @ZuivelNL, Stichting Brancheorganisatie Kalvesector, @POVarkenshouder en @Dierbescherming. #dierwaardigeveehouderij

Jongerendag

Varkenshouderij vrijdag 28 maart

Een onzekere toekomst vraagt om een duidelijke visie vanuit de sector. Tijdens de jongerendag is er aandacht voor de thema's die spelen in de varkenshouderij. Samen met alle jongeren, ketenbreed, kijken naar de toekomst. Dat is de doelstelling. Kom vrijdag 28 maart naar Aeres Barneveld en kijk mee! De jongerendag is voor alle jongeren tot 35 jaar met een raakvlak in de varkenshouderij. Aanmelden voor de jongerendag loopt via leerplein KPV, hiervoor is een account vereist. Deze kun je eenvoudig en gratis aanmaken. Klik op 'inloggen', vervolgens op 'Registreer je hier', vul je gegevens in en daarna kun je inloggen en jezelf aanmelden voor de jongerendag Varkenshouderij!

Rabobank en NAJK hebben samenwerking opnieuw bekrachtigd

Op maandag 21 januari ondertekenden Alex Datema, directeur Food & Agri Nederland bij Rabobank, en Roy Meijer, voorzitter van NAJK, de vernieuwde partnerovereenkomst. Alex Datema: "NAJK laat de stem van jonge ondernemers goed horen. Die stem en het ondernemerschap van jonge agrariërs hebben we nodig voor een toekomstbestendige agrarische sector." Hiermee zet Rabobank de samenwerking met jonge boeren en tuinders voort en blijft zij bijdragen aan hun ontwikkeling en ondernemerschap.

"Wij zijn blij met de voortzetting van deze samenwerking. Wij houden binnen de Rabobank het belang van de jonge boer en tuinder scherp in het oog. Daarnaast werken we samen aan het bedenken van oplossingen voor problemen waar onze achterban tegenaan loopt, zowel nu als in de toekomst", aldus Roy Meijer, NAJK-voorzitter.

Het is tijd dat langjarige pacht de standaard wordt

De huidige pachtwetgeving, die voor het laatst in 2007 is gewijzigd, sluit al jaren niet meer aan op de behoefte van pachter én verpachter. Een derde van de Nederlandse landbouwgrond wordt verpacht. Pacht is daarmee een belangrijke mogelijkheid voor jonge boeren en tuinders om grond in gebruik te krijgen. Op verzoek van het ministerie van LNV heeft NAJK de afgelopen twee jaar samen met LTO Nederland, BLHB en FPG gewerkt aan een voorstel om tot een herziening van de pachtwetgeving te komen. In oktober is dit voorstel afgerond en aangeboden aan het ministerie. Vrijdag heeft de staatssecretaris met een Kamerbrief gereageerd op onze voorstellen. "We zijn er nog niet, maar de positieve reactie van de staatssecretaris laat zien dat we deze keer echt toewerken naar de nodige herziening", aldus Merel Straathof, portefeuillehouder leefomgeving.

Stikstofbeleid loopt vast en dat raakt de jonge boer

De stikstofproblematiek blijft de agrarische sector raken en dus ook de jonge boer. In december en januari zijn er twee gerechtelijke uitspraken geweest over het stikstofbeleid. De eerste uitspraak heeft de vergunningverlening stopgezet. De andere uitspraak heeft de overheid verplicht om de door haarzelf gestelde stikstofdoelen die voortkomen uit de stikstofwet, te behalen in 2030, op straffe van 10 miljoen euro. Hiervoor is nieuw stikstofbeleid nodig. Het kabinet was hier al mee bezig en heeft hierom inmiddels een ministeriële commissie ingesteld. NAJK pleit voor een omslag in het beleid waarbij het huidige systeem, dat nu gericht is op stikstofdepositie, wordt vervangen door een aanpak gericht op stikstofemissie. Daarnaast moeten PAS-melders en interimmers eindelijk een keer gelegaliseerd worden.

Onafhankelijke autoriteit onmisbaar voor dierwaardige veehouderij

Om stappen te kunnen zetten naar een dierwaardige veehouderij vinden LTO, NAJK, ZuivelNL, SBK, POV en de Dierenbescherming een onafhankelijke en objectieve autoriteit onmisbaar. Om inzicht te krijgen hoe een dergelijke 'autoriteit' het beste juridisch kan opereren, hebben de organisaties gezamenlijk opdracht gegeven dit te laten onderzoeken. Op woensdag 29 januari hebben Ellen Bien, bestuurder van de Dierenbescherming; Dirk Bruins, voorzitter van LTO en Ruben Klein Teeselink, dagelijks bestuurslid namens NAJK, dit aan minister Wiersma aangeboden.

Vacature bij NAJK

Wil jij graag onderdeel worden van ons dagelijks bestuur?

Voor een overzicht van alle beschikbare vacatures bij NAJK, kijk op www.najk.nl/vacatures

De week van Ruben Klein Teeselink

Ruben is samen met zijn ouders de trotse eigenaar van een melkveebedrijf met bijbehorend jongvee in het Overijsselse Holten. Ruben is de 6e generatie op het thuisbedrijf. Zijn roots liggen hier en hij kijkt ernaar uit het bedrijf in de toekomst volledig over te mogen en kunnen nemen. Naast deze werkzaamheden op de boerderij is hij verantwoordelijk voor de portefeuille melkveehouderij binnen het dagelijks bestuur van NAJK. Hij geeft jullie graag een inkijkje in zijn werkweek!

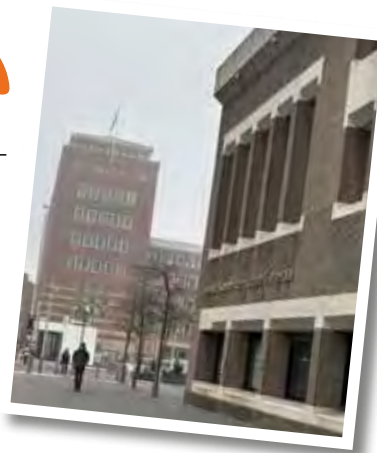
Maandag

Deze week begint met overdag thuis aan de slag zijn en daarna een presentatie voorbereiden. Vanuit het HAJK ben ik namelijk gevraagd om vanavond te over het mestdossier en het Convenant dierwaardige veehouderij. Na afloop hebben we nog een rondleiding gekregen bij Loonbedrijf Roodenburg, wat de locatie was van de bijeenkomst!

Dinsdag

Een dagje Den Haag, vandaag! Het ministerie van LNV zit naast de tijdelijke Tweede Kamer, op de foto zie je het gebouw van het ministerie recht voor je. Ik ben er om te praten over de Algemene Maatregel van Bestuur die ingevuld moet worden in opdracht van de Tweede Kamer. Dit gaat om het onderwerp dierwaardige veehouderij.

Donderdag

Vandaag heb ik een afspraak in Utrecht, voor een gesprek met één van onze partners, namelijk de Rabobank. De afspraak is pas achterin de middag, wat het voor mij praktisch goed haalbaar maakt in combinatie met de werkzaamheden thuis. Wanneer ik terugloop naar het treinstation is het inmiddels al laat op de avond. Ik spot nog een mooi neon-verlichte rebus aan de muur van het Beatrix Theater.

Woensdag

Het is tijd voor verschillende werkzaamheden thuis, waaronder het schoonmaken van de kalverhotels. We hebben onlangs geïnvesteerd in nieuwe huisvesting omdat onze oude toe was aan vervanging. Tot nu toe zijn we erg tevreden! De investering is gedaan met oog op toekomstige verwachte regelgeving. Denk hierbij aan het duo-huisvesten vanaf een bepaald aantal dagen en het langer aanhouden van vleeskalveren op het melkveebedrijf.

Vrijdag

We hebben veel contacten en afspraken staan op het ministerie van LNV. Deze vrijdag ben ik daar ook te vinden. Die afspraken zijn ook broodnodig want er zijn genoeg ontwikkelingen om oplossingen voor te bedenken. Vandaag stond dan ook weer het mestdossier op de agenda en de bijdrage die we er als sectorpartij aan kunnen geven!

Aan de slag met robotmelken en weidegang!

Als er een thema is waar moderne technologie en natuurlijk gedrag van de koe elkaar ontmoeten, dan is het wel robotmelken én weidegang bieden. Voor de ene melkveehouder een succesvolle combinatie, voor de ander een brug te ver.

Projectteam Robot & Weiden*

NAJK, Aeres Hogeschool en Net-werk GRONDig starten het Project 'Robot & Weiden? Voor Elkaar!' Het project richt zich de komende drie jaar op zowel melkveehouders die robotmelken en weidegang al (succesvol) combineren, als op melkveehouders die overwegen om hiermee te starten. Kennisontwikkeling, studiegroepen en buitenlandse studietrips zijn onder meer de activiteiten binnen het ambitieuze project.

Praktijkkennis van voorlopers wordt gezocht en gedeeld met collega-melkveehouders. 'Weidegang en robotmelken combineren? Hoewel het een uitdaging kan lijken, is het ook juist een kans voor jonge, ambitieuze boeren. NAJK staat klaar om hen hierin te ondersteunen en te inspireren.' Aeres Hogeschool levert kennis en exper-

tise over graslandbeheer. Zij inspireert de jonge generatie om techniek en welbevinden van de koe in de wei te matchen. Het aantal melkveebedrijven dat melkt met robot staat nu op zo'n 36 procent, dat aantal neemt nog steeds toe. Weidegang blijft een belangrijk thema. Weiden draagt bij aan dierenwelzijn, een positief imago voor de sector, kostenbesparing en ammoniakreductie en is daarmee een relevante managementmaatregel.

"Succesvol weiden begint altijd bij de boer, maar groeit door onderzoek, advies en onderwijs", aldus Agnes van den Pol van Aeres Hogeschool Dronten.

Op de hoogte blijven van dit project? Binnenkort verschijnt de website www.robotmelken.nl

'Weidegang en robotmelken combineren? Hoewel het een uitdaging kan lijken, is het ook juist een kans voor jonge, ambitieuze boeren. NAJK staat klaar om hen hierin te ondersteunen en te inspireren.'

Boer zoekt Boer

Ken jij het platform al?

Veel agrarische bedrijven zoeken een opvolger, terwijl jongeren dromen van een toekomst in de agrarische sector. Via het platform Boer zoekt Boer brengt NAJK vraag en aanbod bij elkaar!

Wat biedt Boer zoekt Boer?

- Leg contact met potentiële overdragers en overnemers.
- Ontvang informatie en ondersteuning, of je nu een boer zonder opvolger bent of een jongere zonder bedrijf.

Succesverhalen en inspiratie

Lees hoe overdrager en opvolgers via Boer zoekt Boer hun droom hebben waargemaakt.

Hoe meld je je aan?

Aanmelden is eenvoudig. Ga naar de link en maak een profiel aan. Hoe concreter je je profiel invult, hoe beter je gevonden wordt door potentiële matches. Ook is het mogelijk om een persoonlijke introductie op het forum achter te laten. De jaarlijkse kosten voor deelname bedragen 75 euro. Deelname wordt automatisch verlengd maar je kunt op elk moment opzeggen.

Marijn Knoot (26) en Mariët Reins-Hage (64) vonden elkaar drie jaar geleden via het platform Boer zoekt Boer.

Tips voor een sterke aanmelding

- Schrijf een korte, persoonlijke introductie, laat zien wie je bent!
- Deel je toekomstvisie: Wat zijn jouw ambities en doelen?
- Beschrijf je kwaliteiten, werkervaring en wat je zoekt in een samenwerking.
- Voeg een foto toe om je profiel aantrekkelijker te maken.

Waarom wachten?

Meld je vandaag nog aan en zet de eerste stap richting jouw toekomst.

Meer waarde halen uit de keten: Drie jonge boeren aan het woord

Veel jonge boeren zoeken manieren om hun bedrijf toekomstbestendig te houden, maar ook om meer waarde uit hun producten te kunnen halen. Drie jonge boeren uit verschillende sectoren vertellen over de stap die zij hebben gezet. Waarom kozen zij hiervoor? Wat heeft het hen opgeleverd? En welke lessen kunnen andere boeren hieruit trekken?

Tekst: Roos Roeleveld (communicatie NAJK)

Aardappelen regionaal afzetten via coöperatie Van Onze Grond

Ruud Wansink runt samen met zijn vader een gangbaar akkerbouwbedrijf in Laren. Hij verkoopt een deel van de aardappeloogst lokaal. Dit doet hij via een zelfbedieningswinkel en door deelname aan de coöperatie Van Onze Grond. Via deze samenwerking met supermarkten krijgt hij een eerlijke prijs voor zijn product en draagt hij bij aan de regionale voedselvoorziening.

Wat voor bedrijf hebben jullie?

"Samen met mijn vader run ik een gangbaar akkerbouwbedrijf in Laren. Daarnaast ben ik parttime teeltadviseur. Op het akkerbouwbedrijf telen we op zo'n 80 hectare aardappels (ongeveer de helft), bieten, granen en maïs. Naast de reguliere afzet, verkopen we een deel van de consumptie-aardappelen via een zelfbediening-huis-verkoopwinkel en in lokale supermarkten. Hiervoor zijn we aangesloten bij de coöperatie Van Onze Grond."

Wat houdt Van Onze Grond in?

Van Onze Grond is een coöperatie van boeren en supermarktondernemers die samen lokaal voedsel in supermarkten aanbieden. Het begon in tien supermarkten rond Deventer en breidde uit naar de Stedendriehoek en Zuthpen. In de coöperatie leveren boeren uit de buurt hun producten rechtstreeks aan deze supermarkten. Elke week plaatsen de supermarkten een bestelling van wat ze nodig zijn, de boer ontvangt deze en zet deze

klaar. Vervolgens haalt Combigro, een food- en horecaleverancier, de bestelling af, regelt de logistiek en voert de facturatie uit. Door onze aardappels via deze coöperatie te verkopen krijgen we er een goede prijs voor. Daarnaast krijgen we een prima vergoeding voor de extra arbeid en moeite die we erin steken."

Wat heeft je doen besluiten om mee te doen aan dit programma?

"In 2021 is coöperatie Van Onze Grond opgericht en hebben wij gelijk contact gezocht. We verkochten al aardappelen via een zelfbedieningswinkeltje en leverden aan enkele supermarkten. De samenwerking met Van Onze Grond bood de kans om op te schalen en een breder publiek te bereiken. Het logistieke en verkoopgedeelte is altijd een uitdaging, en via de coöperatie worden deze zaken grotendeels uit handen genomen door een partij als Combigro, die de bestellingen ophaalt en de facturatie regelt. Het is dus een mooie samenwerking tussen boeren en supermarkten, waarbij wij onze producten regionaal kunnen aanbieden via een regionaal distributienetwerk."

Heb je veranderingen moeten doorvoeren om aan de eisen van de coöperatie te voldoen?

"Qua product niet, het gaat er met name om dat het lokaal geproduceerde producten zijn. Er zijn naast alle reguliere eisen, geen specifieke keurmerken vereist. De

grootste verandering zat in het opschalen en verpakken van onze eigen aardappelen voor supermarkten, wat extra tijd en werk vraagt."

Welke uitdagingen ben je tegengekomen en hoe heb je deze aangepakt?

"Het bereiken van de consument blijft een uitdaging, ook met de coöperatie. De aandacht trekken van een consument in een volle supermarkt is soms lastig. In het begin hebben we zelf ook wel eens in de supermarkt gestaan om de streekproducten te laten proeven. Dan krijg je altijd leuke reacties en zien en proeven ze wel het verschil. Maar dat betekent niet altijd dat ze de producten ook blijven kopen. De vraag is ook of mensen nog voldoende aardappels blijven eten." "Daarnaast is de logistieke kant intensief: het verpakken en klaarmaken van de aardappelen kost tijd en dit moet ook gebeuren op de drukke piekmomenten tijdens bijvoorbeeld het landwerk. Met 'grootschalig' kun je daarentegen makkelijker meer afzet creëren, maar de prijs en marge heb je niet in de hand."

Hoe is de financiële meerwaarde?

"De prijs die we voor onze aardappelen krijgen, kunnen we zelf vaststellen in overleg met het coöperatiebestuur. Dit moeten wel reële, marktconforme prijzen zijn: te duur en het blijft liggen, te goedkoop en de marge wordt te klein. We zetten een klein deel van onze aardappelen zo af, het doel is nog wel om het te laten groeien. De inkomsten zijn een mooie aanvulling, mits de arbeidsintensiviteit in verhouding blijft."

Zijn er andere voordelen?

"Consumenten die de aardappelen kopen waarderen de lokale productie en de kwaliteit. We krijgen te horen dat onze aardappelen van goede kwaliteit en erg lekker zijn. Het zorgt ook voor klantenbinding: supermarktklanten komen later vaak bij ons op de boerderij kopen en vice versa." "Waarom versterkt dit de toekomstbestendigheid van jullie bedrijf?" "Het biedt extra inkomsten zonder schaalvergroting. Op dit moment past het goed bij ons bedrijf, al moeten we blijven beoordelen of de arbeidsinspanning opweegt tegen de voordelen. De stabiele marge en klantenbinding zijn grote pluspunten."

Wat zou je andere boeren adviseren?

"Lokale afzet biedt kansen, maar de grootste uitdaging is verkoop: je product onder de aandacht brengen en een markt vinden. De coöperatie helpt hierbij, maar onderschat de extra arbeid niet." ❌

Beeld: Van Onze Grond

Ruud Wansink

LEEFTIJD: 27 jaar

WOONPLAATS: Laren (Gld.)

BEDRIJF: Akkerbouwbedrijf & bestuurder GAJK

1 Ster Beter Leven: "De markt vroeg erom, en wij stapten in"

Geert Mekkes uit Geesbrug runt samen met zijn familie een vleeskuiken- en akkerbouwbedrijf. In mei 2023 heeft hij de overstap gemaakt naar het Beter Leven-keurmerk met 1 ster. Dit betekende minder kippen, langzamer groeiende kippen, een overdekte uitloop, andere werkzaamheden en stabielere inkomsten.

Wat houdt deelname aan Beter Leven 1 ster precies in?

"Bij het Beter Leven-keurmerk krijgen de kippen meer ruimte, daglicht en afleidingsmateriaal zoals strobelen, en strooien we een deel van het voer in het strooisel. Dit doen we om de kip zo veel mogelijk natuurlijk gedrag te laten vertonen." "Daarnaast hebben de kippen vanaf 21 dagen leeftijd toegang tot een overdekte uitloop. Ten opzichte van regulier gehou-

den vleeskuikens houden we nu ongeveer de helft van het aantal kippen. Het ras dat we houden is ook een langzamer groeiend ras, dit betekent dat we de kippen zo'n twee weken langer houden dan regulier gehouden kippen en omdat het een langzaam groeiend ras is, wegen ze na acht weken ook nog minder dan regulier gehouden kippen."

Wat gaf de doorslag om over te stappen?

"De reden was simpel: de markt vroeg erom en wij zagen een kans. Supermarkten hebben besloten om alleen nog maar vlees met 1 ster Beter Leven in de schappen te leggen. Hierdoor ontstond ruimte voor meer bedrijven om in te stappen. Voorheen was het een nichemarkt, nu is het een breder gedragen concept."

"Voor ons bedrijf was het financiële plaatje belangrijk. We hebben doorgerekend of de investering in de uitloop en de aangepaste bedrijfsvoering rendabel was, en dat bleek zo te zijn. We zijn niet de eersten geweest die instapten, omdat het regulier houden van kippen ons ook goed beviel, maar als de kans er vanuit de markt ligt en het financieel rendabel is dan moet je gewoon de stap zetten. De wereld verandert en als ondernemer moet je daarin mee kunnen bewegen."

Welke aanpassingen waren nodig, en hoe hebben die de bedrijfsvoering veranderd?

"De grootste aanpassing was de bouw van de overdekte uitlopen en het maken van daglicht in de stallen. Dat heeft tijd en geld gekost. Vanaf het moment dat je daglicht in

Beeld: Mekkes

Geert Mekkes

LEEFTIJD: 34 jaar
WOONPLAATS: Geesbrug
BEDRIJF: Vleeskuikenbedrijf

moet flexibel kunnen schakelen als ze op de stoep staan. Daarnaast was de eerste keer dat de uitloopluiken los gingen ook wel een uitdaging, maar dan vooral een mentale. Bij reguliere kippen moet je te allen tijden tocht op dierhoogte voorkomen en nu open je juist op de dierhoogte de uitloopluiken. Gelukkig past de ventilatie zich snel aan en hebben we geen problemen gehad met verkouden of zieke kippen. Maar het was wel even spannend!"

Wat zijn de voordelen, naast financiële stabiliteit?

"Het werkgemak is verbeterd. Doordat je minder dieren hebt, de kippen langzamer groeien en ze langer op het bedrijf blijven zijn ze weerbaarder en heb je minder last van uitval. Dat geeft een meer ontspannen werksfeer."
"Daarnaast is het een voordeel dat de supermarkten zijn overgestapt naar 1 ster Beter Leven. Hierdoor is er een markt ontstaan, waardoor bedrijven konden omschakelen."

Hoe draagt dit concept bij aan de toekomstbestendigheid van je bedrijf?

"Het grootste voordeel is de stabiliteit in de prijsvorming. De reguliere kippenmarkt is onvoorspelbaar en afhankelijk van de internationale markt. Een uitbraak van vogelgriep in Polen of de oorlog in Oekraïne kunnen de prijzen sterk beïnvloeden. Bij Beter Leven is de prijs veel stabiel. Dat geeft meer rust en zekerheid."
"Toch blijven we de markt goed in de gaten houden. Als het niet meer uit kan of het concept zich niet meer waar kan maken, dan zijn de stallen zo gebouwd dat we eventueel terug kunnen naar de reguliere productie. Het belangrijkste is om flexibel te blijven, je kunt natuurlijk nooit in de toekomst kijken."

Wat wil je andere jonge agrariërs meegeven?

"Blijf realistisch en kijk goed naar wat bij jou en je bedrijf past. De wereld verandert en daar moet je in mee. Durf uitdagingen aan te gaan, maar wees ook kritisch op de duurzaamheidseisen en wat bijdraagt aan jouw bedrijf."

de stallen hebt, mag je gebruikmaken van de overgangsregeling van de Dierenbescherming. Zolang de kippen nog geen gebruik kunnen maken van de overdekte uitlopen mag je minder kippen houden. "Door deze overgangsregeling kun je wel alvast wennen aan het houden van langzaam groeiende kippen. We waren gewend om de kippen zo snel mogelijk op gewicht te krijgen. Nu moet je veel meer sturen op dat de kippen niet te zwaar mogen worden, maar natuurlijk ook weer niet te licht. Je kunt reguliere kippen vergelijken met sprinters en langzaam groeiende kippen met marathonlopers. Wanneer je één misse stap zet bij de sprint heeft dat veel grotere gevolgen dan een misse stap in een marathon. Dat alles wat rustiger gaat maakt het werk met langzaam groeiende kippen relaxter. Verder zijn er nu extra taken bijgekomen, zoals het strooien van graan en het bijvullen van afleidingsmateriaal."
"Het werk is anders geworden. Minder kippen en kippen die langzamer groeien betekent minder arbeid en meer werkge-

mak. De periodes dat we leeg staan om schoon te maken tussen de rondes in zijn wel drukker geworden. De overdekte uitlopen moeten nu ook schoongemaakt worden. Dit is toch 30 procent meer oppervlak om schoon te maken ten opzichte van vroeger. Financieel houden we onder aan de streep ongeveer hetzelfde over als bij reguliere kippen, al kan het wel per jaar schommelen."

Welke uitdagingen kwam je tegen bij de implementatie?

"Gelukkig hebben wij relatief eenvoudig en snel alle vergunningen rond kunnen krijgen. Bij veel collega-pluimveehouders zal dit de grootste uitdaging zijn denk ik. De grootste uitdaging bij ons was de bouw van de uitlopen. Omdat veel bedrijven tegelijkertijd omschakelden, waren de bouwbedrijven overbelast en stegen de kosten."
"Ook hebben we nu meer te maken met controles. Verschillende instanties controleren ieder hun eigen deel. Die controles zijn vaak onverwacht, dus je

Meerwaarde halen met 'Beter Voor' melk

Tom ten Kate (melkveehouder en voorzitter van het DAJK) doet sinds eind 2020 mee aan het 'Beter Voor Koe, Natuur en Boer'-programma van Albert Heijn. Een keuze die niet alleen financieel interessant bleek vanwege de premie, maar ook goed aansluit bij de al extensieve bedrijfsvoering.

Waarom heb je ervoor gekozen om mee te doen aan het 'Beter Voor'-programma?

"We stonden eerst op de wachtlijst, want deze melkstroom zat vol. Eind 2020 kregen we ineens de kans om in te stappen, dus we moesten snel beslissen. Voor ons was dat een logische keuze, omdat het programma goed paste bij onze bedrijfsvoering. We werken al vrij extensief met circa 200 stuks melkkoeien, jongvee en circa 130 hectare grond in gebruik. Daarnaast gaan de ontwikkelingen in de sector ook steeds meer deze richting op. Bovendien levert het een mooie financiële plus op. Dat maakte het de moeite waard."

Wat houdt het programma precies in?

"Het doel is om klimaatneutrale melk te produceren, met extra aandacht voor drie thema's: koe, natuur en boer. De melk wordt specifiek voor Albert Heijn geproduceerd. Daar krijgen we een premie voor. Voor ons is dat deels een beloning voor de prestaties die we eigenlijk al leverden. De eisen blijven redelijk stabiel en als er iets verandert, wordt dat op tijd aangekondigd. Er zit ook geen einddatum aan deelname, dus je hebt

flexibiliteit. Je kunt in principe stoppen wanneer je wilt."

Heb je grote veranderingen moeten doorvoeren op je bedrijf?

"Niet veel, omdat onze bedrijfsvoering al redelijk aansloot bij de eisen. De grootste verandering was de herintroductie van weidegang. Voorheen hadden we de koeien niet buiten, maar nu wel. Dat was in het begin even een uitdaging. Hoe deel je bijvoorbeeld de percelen handig in? Samen met onze voeradviseur hebben we dat opgelost door te kiezen voor Nieuw Nederlands Weiden. Het was even wennen, maar inmiddels hebben we een aanpak die goed werkt."

Wat vond je het lastigst aan de implementatie?

"Weidegang was dus even puzzelen. Het vraagt om een andere planning, zeker als je te maken hebt met droogtegevoelige grond. Je moet bijvoorbeeld zorgen dat de koeien 's ochtends na het melken direct naar buiten gaan, zodat je tijdens droge periodes niet in de knel komt. Daarnaast moesten we een extra stukje natuurland vinden, omdat we onze eigen graslandpercelen niet wilden terugbrengen in waarde. Dat was even zoeken, maar is uiteindelijk gelukt."

Hoe ziet de financiële meerwaarde eruit?

"Je krijgt een mooie premie bovenop de melkprijs. Voor ons levert dat een goede

meerwaarde op, omdat we niet veel hoefden te veranderen. Als je je hele bedrijfsvoering moet omgooien, ligt dat anders. Je moet dus goed afwegen of het voor jou uit kan."

Zie je nog andere voordelen, behalve financieel?

"Je krijgt positieve reacties uit de omgeving. Mensen vinden het mooi dat je meer doet aan biodiversiteit en rekening houdt met andere zaken. Dat straalt positief af op de melkveehouderij in het algemeen."

Is deelname aan zo'n keten toekomstbestendig?

"Ik denk van wel, maar het hangt natuurlijk af van hoe de markt, de melkstroom en de regelgeving zich ontwikkelen. Je moet als boer continu blijven kijken of het nog bij je bedrijf past. Op korte termijn zie ik geen grote veranderingen, maar je moet altijd blijven evalueren."

Wat wil je andere jonge boeren meegeven?

"Kijk of er een melkstroom is die goed aansluit bij jouw bedrijf. Nu kun je vaak nog een mooie extra premie ontvangen bovenop de reguliere melkprijs voor prestaties die je al uitvoert. Maak daar gebruik van, want over een paar jaar kan de situatie zomaar anders zijn."

Zie je nog andere voordelen, behalve financieel?

"Je krijgt positieve reacties uit de omgeving. Mensen vinden het mooi dat je meer doet aan biodiversiteit en rekening houdt met andere zaken. Dat straalt positief af op de melkveehouderij in het algemeen."

Is deelname aan zo'n keten toekomstbestendig?

"Ik denk van wel, maar het hangt natuurlijk af van hoe de markt, de melkstroom en de regelgeving zich ontwikkelen. Je moet als boer continu blijven kijken of het nog bij je bedrijf past. Op korte termijn zie ik geen grote veranderingen, maar je moet altijd blijven evalueren."

Wat wil je andere jonge boeren meegeven?

"Kijk of er een melkstroom is die goed aansluit bij jouw bedrijf. Nu kun je vaak nog een mooie extra premie ontvangen bovenop de reguliere melkprijs voor prestaties die je al uitvoert. Maak daar gebruik van, want over een paar jaar kan de situatie zomaar anders zijn."

Beeld: Agrio

Tom ten Kate

LEEFTIJD: 27 jaar
WOONPLAATS: Koekange
BEDRIJF: Melkveebedrijf & voorzitter DAJK

Koppert

Bescherm je gewas met Trianum

Effectief tegen Pythium, Rhizoctonia, Fusarium en Sclerotinia

Scan de QR-code voor meer informatie over ziekten in de bodem voorkomen en bestrijden.

koppert.nl

boakkerbouw

‘Innovatie vraagt om lef en inspiratie’

Het nieuwe innovatieplatform Akkerbooster biedt akkerbouwers de ruimte om innovatieve ideeën te ontwikkelen, te experimenteren en ervaringen uit te wisselen. “Die kruisbestuiving is essentieel om te kunnen innoveren en een goede boterham te verdienen”, vertelt akkerbouwer Koen van Didden die nauw betrokken is bij Akkerbooster.

Innovatie draagt bij aan een goed verdienmodel voor akkerbouwers. Telers worden dagelijks geconfronteerd met uitdagingen. Om die uitdagingen om te zetten in kansen, zijn slimme oplossingen nodig. Akkerbooster helpt om goede ideeën te ontwikkelen en innovatie in de sector aan te jagen. “Dat is hard nodig”, stelt Koen. “Bijvoorbeeld om onze product-kwaliteit te kunnen blijven waarborgen. Of in mijn geval: om een goede baktarwe te kunnen telen. Dat is met het wisselvallige weer in Nederland een flinke uitdaging. Ik zou graag tijdens de oogst live kunnen zien of mijn tarwe geschikt is voor brood of een andere bestemming. Dat vraagt om innovatie.”

Korte keten

Koen is één van de vijf jonge, vooruitstrevende akkerbouwers die het kernteam van Akkerbooster vormen en meewerken om ideeën voor innovatie in de akkerbouw verder te helpen. De akkerbouwer uit het Limburgse Urmond heeft een traditioneel bedrijf met een kleine 50 hectare aardappelen en granen. Daarnaast bestiert hij samen met zijn vriendin Natalie een bakkerij met twee winkels. “We willen graag baktarwe telen voor onze eigen verwerking. Daarnaast experimenteren we met spelt en gaan we komend najaar ook zaden telen voor gebruik in de bakkerij. Met de korte keten die we daarmee realiseren, hebben we een eerlijk en goed verhaal richting de consument.”

De Limburgse ondernemer begon vijf jaar geleden zijn akkerbouwbedrijf met praktisch niets. Hij ziet zichzelf als pionier die de dingen graag net iets anders doet. “Ik wil niet alleen maar grootschalig produceren, maar kijk vooral hoe je net wat meer kunt verdienen dan de gemiddelde marktprijs. Met aardappelen lukt dat, met granen is het zoeken naar een extra verdienmodel.”

Plantsapmetingen

Het vraagt lef om te innoveren, geeft Koen toe. “Soms slaagt iets en soms betaal je flink de hoofdprijs.” Zo probeerde hij eerder de

PARTNER

teelt van rode uien en zoete aardappel op te pakken, zonder succes. “Dat moet je accepteren.” Ondertussen is hij voor het derde jaar op rij bezig met plantsapmetingen om te zien welke nutriënten erin zitten. “Op basis van die data kan ik bijsturen en de bemesting aanpassen. In ons gebied kunnen we weinig tot niet beregenen, dus is het extra belangrijk om een sterk gewas te telen. Met bemesting valt er nog enorm veel winst te behalen. Ik ben ervan overtuigd dat bemesting veel meer op plantniveau moet plaatsvinden. Dat vraagt om precisietechniek en daar hebben we innovaties voor nodig.”

Elkaar inspireren

Koen mag graag met collega-akkerbouwers over de toekomst sparren. “Als je alleen maar op je eigen erf blijft, word je niet slimmer. Je kunt veel leren van anderen, ook buiten de sector. Het is mooi dat Akkerbooster dat faciliteert. Mensen bijeenbrengen, elkaar inspireren en ideeën verder brengen. Want je kunt wel alles voor jezelf houden, maar samen kom je verder. Vervolgens is het de kunst om een goede boterham te verdienen door te blijven innoveren.”

Laat jouw idee groeien

Akkerbooster is het innovatieplatform van en voor akkerbouwers en stimuleert vernieuwing in de sector. Goede ideeën van akkerbouwers brengt Akkerbooster een stap verder. Benieuwd hoe en waar jij kan aansluiten? Kijk dan op www.akkertooster.nl.

Groeit u met ons mee?

Bij Royal A-ware verwerken we melk tot de beste kaas, verse zuivel, room, melkpoeder en andere foodproducten voor klanten wereldwijd. Dankzij kansen in de markt, assortimentsontwikkelingen en recente overnames, hebben we groeimogelijkheden voor onze eigen melkveehouders en ruimte voor nieuwe melkveehouders.

We vinden het belangrijk om samen met onze melkveehouders te ondernemen en zijn op zoek naar melkveehouders die:

- Net als wij een **gezonde ambitie** hebben om te **groeien**.
- Gericht zijn op **ondernemerschap** en **stabiliteit**.
- De juiste balans nastreven tussen **ondernemersvrijheid** en **zekerheid**.
- Samen met ons streven naar **continuïteit** en een **goede melkprijs** op korte en lange termijn.

Meer informatie over het leveren van melk?

We informeren u graag over de mogelijkheden. Neem contact op met onze afdeling Melkzaken via melkveehouder@royal-aware.com of telefonisch via 088 738 1678.

Scan de QR-code hiernaast om direct naar het contactformulier op mijnroyalaware.nl te gaan.

Wie Wat Water: De BoerenPodcast

Oortjes in en luisteren maar!

In gesprek over waterkwaliteit met Colin Dekker; de winnaar van de fotowedstrijd. Recent werd de winnaar van de fotowedstrijd rondom de podcastserie 'Wie Wat Water: De Boerenpodcast' bekendgemaakt.

De gelukkige winnaar was Colin Dekker, die de podcast luisterde terwijl hij bij de kachel zat na het controleren van de watersensoren van het RIVM - midden in de sneeuw. Als onderzoeksassistent melkveehouderijsystemen bij Wageningen Plant Research én werkzaam op het melkveebedrijf van zijn ouders, is waterkwaliteit een belangrijk thema voor hem. Marjan Holtland, projectleider bij NAJK, sprak hem over zijn ervaringen met de podcast en zijn visie op waterkwaliteit en landbouw.

Colin, heb je de draadloze oortjes al getest? Hoe bevalen ze?
"Zeker! Ze bevalen goed, veel handiger dan die met een touwtje, haha."

Hoe vond je de podcastserie 'Wie Wat Water'?
"Ik vond het een leerzame podcast die in drie afleveringen alle aspecten rondom waterkwaliteit goed bij de kop pakt, zoals nutriënten, gewasbeschermingsmiddelen en het beleid rondom de Kaderrichtlijn Water."

Welk moment of onderwerp uit de podcastserie is je het meest bijgebleven?
"De tweede aflevering over nutriënten, met Zwier van de Vegte en Gerard Ros. Twee deskundigen waarmee je een goede inhoudelijke discussie kunt voeren over nutriëntenbeheer. Omdat ik uit de melkveehouderij kom, was dat voor mij relevanter dan de aflevering over gewasbeschermingsmiddelen. We gebruiken meer mest en minder gewasbeschermingsmiddelen, dus nutriëntenbeheer is voor ons heel belangrijk. Het thema is ook interes-

Colin Dekker bij een duogoot: hier kun je vuil en schoon erfwater scheiden

"De podcast geeft je een compleet beeld en helpt om het grotere plaatje van waterkwaliteit te begrijpen. Het is dus zeker een aanrader voor iedereen die betrokken is bij de agrarische sector"

sant omdat efficiënt nutriëntenbeheer een verdienmodel is: minder input betekent minder kosten."

Heeft de podcast je anders laten nadenken over waterkwaliteit of de rol van boeren hierin?
"Wij houden ons thuis al langer actief bezig met waterkwaliteit, mede door deelname aan het project Koeien & Kansen. Voor mij was de podcast daarin bevestigend."

Als er een vervolg komt, welke onderwerpen zouden we volgens jou dan moeten bespreken?
"Erfwater. Dat is geen makkelijk thema

voor melkveebedrijven, omdat de investeringen groot zijn en de verdiensten klein. Op het land hebben we al veel vooruitgang geboekt, maar op het erf verwacht ik nog veel winst te kunnen behalen."

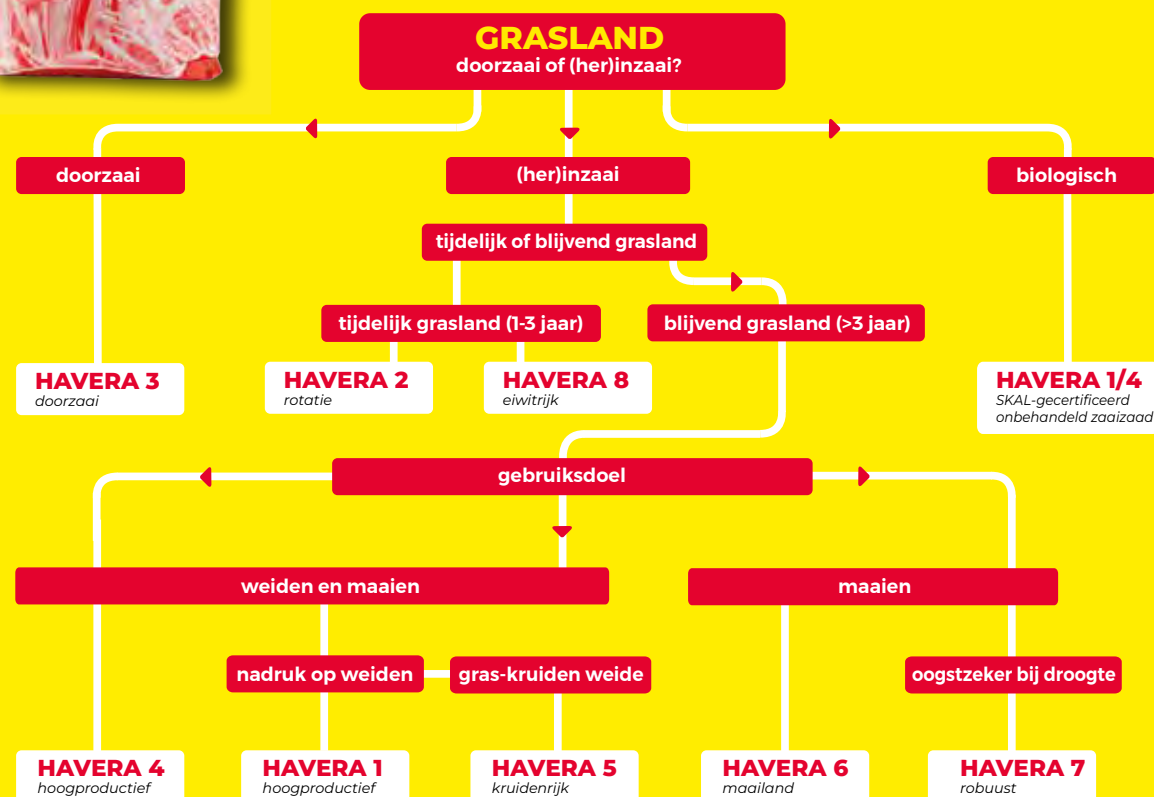
Luister de podcast nu via Spotify!

Met **Havera** wordt de graskeuze wel heel gemakkelijk

NIEUW

het voedzaamste gras van Nederland

Van stage tot stal:

BoerVeilig helpt jou op weg!

BoerVeilig werkte in 2024 aan het thema 'Veilig op stage'. Om studenten, docenten én stagebedrijven hierin te ondersteunen, ontwikkelde het projectteam een speciale leskist. De inhoud van deze leskist biedt handvatten om nog beter voorbereid op stage te gaan. Gedurende het jaar werd de leskist gevuld met video's, een webinar, checklists en informatie. In december vond de uiteindelijke lancering van de leskist plaats.

Heb jij de leskist al bekeken?
Check 'm via de QR-code.

Wist je dat?

BoerVeilig heeft sinds begin 2024 haar eigen socials via Facebook en Instagram. Volg deze voor de laatste updates over BoerVeilig-activiteiten, winacties en veiligheidstips!

Wij staan achter ons voer

Wij zijn ABZ Diervoeding, een ambitieuze en landelijk opererende coöperatie met een productie van 950.000 ton diervoeding. Op basis van onze kennis en ervaring maken wij de beste pluimveevoeders, varkensvoerders en rundveevoeders voor onze klanten. Onze betrokken medewerkers werken nauw samen om kennis te delen en onze klanten optimaal te adviseren. Dat noemen wij: **Het beste dichtbij!**

Ook klaar voor het echte werk? Bekijk jouw mogelijkheden:

www.ABZDiervoeding.nl/werken-bij-abz

Coöperatie ABZ U.A. is een collectief van de sterke boerenmerken ABZ Diervoeding, De Samenwerking, Bosgoed Diervoeders, Klein Hekkelder en De Volk Wekerom.

Op pad met Marjan

Naam: Marjan Holtland

Leeftijd: 42 jaar

Functie: Projectleider en bestuursondersteuner FAJK en DAJK

Marjan Holtland werkt inmiddels drie jaar bij NAJK als projectleider en bestuursondersteuner. Ze begon als projectmedewerker, maar al snel kwam de functie van bestuursondersteuner bij FAJK vrij. Wat in eerste instantie een tijdelijke oplossing zou zijn, beviel zo goed dat ze deze rol nog steeds vervult. Daarnaast ondersteunt ze inmiddels ook het bestuur van DAJK. Naast haar werk is ze nog graag te vinden op het agrarische bedrijf van haar ouders en broer in Rutten, waar een bak koffie altijd klaarstaat. Marjan neemt iedereen mee in haar werkweek!

Gastlessen

Vorige week stond ik voor de klas op het Landstede College in Raalte voor het project BoerVeilig. Samen met een veiligheidsdeskundige gaf ik studenten uitleg over veilig werken in de melkveehouderij en vertelde ik meer over NAJK. Een mooie kans om jonge agrariërs bewust te maken van de risico's op het bedrijf!

Kantoordag

Dinsdagen zijn onze vaste kantoordagen. Dan proberen we als collega's op kantoor te zijn om projecten te bespreken: Hoe lopen de projecten? Waar staan we? Welke communicatie is nodig? We verdelen de taken en lunchen samen. Tijdens de lunch komt werkelijk van alles ter tafel!

FAJK

Deze week stond ook de FAJK-bestuursvergadering op de planning. Samenwerken met dit bestuur geeft energie! Het is een bestuur dat vraagstukken uit de omgeving niet uit de weg gaat en actief de samenwerking opzoekt. Deze vergadering vond online plaats, maar binnenkort zien we elkaar weer fysiek tijdens de start van de Winterschool. Dit is een mooi initiatief van het bestuur: die meer inzicht geven in een aantal verschillende thema's.

Boer zoekt Boer

Daarnaast ben ik volop bezig met het project Boer zoekt Boer, een platform waar overdragers en potentiële opvolgers met elkaar in contact komen. Ik krijg hier veel vragen over van zowel overdragers als opvolgers die benieuwd zijn of dit traject iets voor hen is.

BoerNatuurlijk 2.0

Momenteel werk ik samen met Roos Roeleveld aan BoerNatuurlijk 2.0. We ontwikkelen een vernieuwde versie van het spel in samenwerking met docenten, studenten en klankbordleden. We zijn nu bezig met nieuwe vragen, een nieuw thema en een volledig vernieuwd spelboek. We geven over dit onderwerp gastlessen op verschillende agrarische scholen.

Jongerendag

Ook was ik samen met mijn collega's aanwezig op de Agrarische Jongerendag in Barneveld. Een dag georganiseerd door verschillende organisaties, waaronder NAJK: het winterfestival voor ondernemers van de toekomst! We hadden die dag een stand waarin we een leuke prijsvraag hadden waarbij deelnemers een NAJK-overall konden winnen. Daarnaast hebben we gesprekken gevoerd met jonge agrarische ondernemers, sloten we aan bij een van de interessante sprekers, schreven we nieuwe leden in en eindigden we de dag met een gezellige borrel.

Podcast

Een hoogtepunt deze week: we kregen groen licht op ons geschreven projectplan! Afgelopen zomer maakten Roos en ik de podcastserie Wie Wat Water: De BoerenPodcast over waterkwaliteit. Dit bleek een succes, en nu mogen we vanuit DAW nog een podcast maken! Over podcasts gesproken, ik moet nog een interview houden voor BNDR. Toevallig met mijn eigen bestuurslid van FAJK, die de prijsvraag voor de oortjes heeft gewonnen! (Lees dit interview op pagina 31)

Bestuursvergadering

Deze week reis ik af naar Leutengewolde voor de bestuursvergadering van DAJK, dit keer bij bestuurslid Janine. DAJK heeft een jong en gedreven bestuur, heerlijk om mee samen te werken! Na een avond vol energie en goede gesprekken kom ik altijd laat thuis – mét een volle actielijst.

**ADVERTENTIE
OCI
Via agripes
nog niet binnen**

DeLaval Plus Behaviour Analysis

VIND ZIEKE
KOEIEN

VIND
TOCHTIGE
KOEIEN

LOKALISATIE
VAN KOEIEN

DeLaval Plus - Behaviour Analysis

Met **DeLaval Plus Behaviour Analysis** beschik jij over een hulpmiddel dat naadloos in jouw bedrijf integreert, zodat jij en jouw team 24 uur per dag, 7 dagen per week volledig zicht hebben op jouw koeien. Ontdek meer over DeLaval Plus Behaviour Analysis - **til jouw bedrijf naar een hoger niveau.**

www.delaval.com

Voor jouw AJK

NAJK heeft een divers aanbod voor jouw AJK: een Taboer-workshop 'Beter in je vel(d)', het BoerNatuurlijk-spel inclusief gastles en de Grasweidedagen op 13 en 14 mei. Kijk op www.najk.nl/voor-jouw-ajk voor het hele aanbod!

Workshop Taboer in samenwerking met NAJK: Beter in je vel(d)

Maak je je zorgen over de veranderingen in je bedrijf of persoonlijke omstandigheden? Of zie je signalen bij collega-boeren en wil je weten hoe je ze kunt ondersteunen? Of het nu gaat om spanningen door veranderingen in de sector, problemen op het bedrijf of andere persoonlijke uitdagingen, het is belangrijk om hierover te praten en te weten dat je er niet alleen voor staat. Sluit je aan bij een Taboer-workshop, waarin we samen het taboe rond mentale gezondheid in de agrarische sector proberen te doorbreken. Tijdens deze sessie krijg je praktische tips van een expert over het omgaan met stress, het vinden van een balans tussen werk en ontspanning, en hoe je hulp kunt vragen.

Voor wie? AJK's, studiegroepen en schoolklassen die openstaan voor gesprekken over mentale gezondheid in de agrarische sector.

Waarom deelnemen?

- Leer hoe je beter kunt omgaan met stress en veranderingen.
- Ontvang tips voor een betere werk-privébalans.
- Praat met experts die jouw taal spreken.
- Durf hulp te vragen en zorg ervoor dat je 'beter in je vel(d)' zit.

Kosten?

Deelname is gratis.

Interesse?

Meld je aan of vraag meer informatie aan Marjan Holtland via [m Holtland@najk.nl](mailto:mholtland@najk.nl). Voor meer info over Taboer kun je ook de website bekijken: www.Taboer.nl.

Vraag het BoerNatuurlijk! 2.0-spel aan

Natuurinclusieve landbouw is een begrip dat steeds vaker opduikt in de agrarische sector. Maar wat betekent het precies? En wat kun je ermee op jouw bedrijf? NAJK heeft hiervoor het BoerNatuurlijk 2.0-spel ontwikkeld: een interactieve en leerzame manier om met jouw AJK in gesprek te gaan over dit thema. Tijdens het spel gaan teams de strijd met elkaar aan. Je test je kennis door vragen te beantwoorden, in discussie te gaan over stellingen, foto's te raden en uitdagende opdrachten uit te voeren. Het spel begint met een presentatie door een NAJK-medewerker, waarna de teams aan de slag gaan op het spelbord. De gastles en het spel zijn inmiddels een bewezen succes: een leuke en laagdrempelige manier om na te denken over dit thema.

Wat? BoerNatuurlijk 2.0 gastles & spel

Wie? Voor jouw AJK of schoolklas

Waar? Op een externe locatie of boerderij

Tijdsduur? Max. 1,5 uur inclusief presentatie

Kosten? Geen; NAJK levert de materialen en de spelleider

Interesse? Stuur een mailtje naar rroeleveld@najk.nl

Grasweidedagen

Op dinsdag 13 en woensdag 14 mei organiseren NAJK en Aeres Dronten opnieuw de Grasweidedagen, dit jaar met het thema: Grasland van de toekomst: Innovatie, klimaat en weidegang

Tijdens deze dagen krijgen NAJK-leden en agrarische studenten de kans om deel te nemen aan boeiende workshops en praktijkgerichte sessies van diverse agrarische organisaties. Wil je weten hoe je meer rendement haalt uit vers gras? Benieuwd hoe je emissies kunt verlagen met eigen ruwvoer? Interesse in Nieuw Nederlands Weiden? Of wil je een vers-grasanalyse laten uitvoeren op je eigen gras? Dan zijn de Grasweidedagen dé plek om kennis op te doen en in gesprek te gaan met experts en collega-boeren.

Wat? Grasweidedagen 2025

Wie? NAJK-leden, AJK-afdelingen en agrarische hogeschoolstudenten

Wanneer? 13 of 14 mei

Hoe laat? 9.30 uur tot 14.30 uur

Waar? Aeres Farms Dronten, Wisentweg 13, Dronten

Kosten? Geen

Interesse? Meld je/jullie aan via www.najk.nl/evenementen/grasweidedagen-2025/ of mail naar rroeleveld@najk.nl

Een boerderij met beleving

Anne van der Peet

Leeftijd: 24 jaar
Adviseur Mest & Mineralen, DLV Advies
Meedenkend bij akkerbouwbedrijf met
vleesvee en gastenverblijf van
schoonfamilie in Espel

Verbreden op het boerenerf is meer dan alleen een economische zaak; het is een kans om het bedrijf een eigen draai te geven en met frisse energie naar de toekomst te kijken. Of je nu taken overneemt van je (schoon) familie, collega's of een werkgever, er komt een moment waarop jij de koers gaat bepalen. Dit is niet alleen spannend, maar ook een kans om je eigen karakter in je rol te leggen.

Op het akkerbouwbedrijf van mijn schoonfamilie in Espel worden verschillende activiteiten gecombineerd: akkerbouw, vleesvee en het gastenverblijf Pilotenhof. Dit is een voorbeeld van hoe verbreding niet alleen economische kansen biedt, maar vooral zorgt voor nieuwe dynamiek op het bedrijf. Het bedrijf wordt hierdoor niet alleen ervaren als werken, maar ook als een beleving, voor ons en voor anderen.

Ik vind het inspirerend om te zien hoe bezoekers genieten van de eenvoud van het voeren en het aaien van een koe, het stampen in de plassen en het ontdekken van gewassen achter de groenten. Zeg nou eerlijk, hoe vaak staan we hier zelf bij stil? Beeld je eens in, de ochtenddauw op het diepgroene uienloof of een liggende herkauwende koe. In één woord: genieten!

Onze eigen draai

Een bedrijf met meerdere takken vraagt om flexibiliteit en ondernemerschap. Door naast de akkerbouw en het vleesvee een gastenverblijf te runnen, spreek je een breder publiek aan en creëren we extra inkomsten. Maar het is meer dan dat: we delen ons dagelijks leven met mensen van buiten de sector, laten hen kennismaken met de schoonheid en obstakels van het agrarisch ondernemen en bouwen connecties naar elkaar.

“Er komt een moment waarop jij de koers gaat bepalen”

Naast sociale en economische voordelen, heeft onze verbredingsstrategie ook een ecologische kant. De varkens en koeien verbeteren de bodemkwaliteit door dierlijke bemesting, waardoor het organischestofgehalte stijgt en de vruchtbaarheid toeneemt. Ze beheren onkruid en plaagdieren natuurlijk, wat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kan verminderen. Hierdoor genieten wij en klanten van eigen vlees waar de korte keten zorgt voor een educatie-

ve, lokale en transparante ervaring voor de consument. Doordat de dieren gewasresten en groenbemesters eten, houden we nutriënten, mineralen, bacteriën en schimmels op het bedrijf. Dit kan de robuustheid en veerkracht van grond, dier en mens op het bedrijf ten goede komen.

‘Waar een wil is, is een weg’, zou ik als motto willen dragen, maar deze weg mag dan af en toe hobbelig en dynamisch zijn of van koers veranderen. In mijn ogen de grote kansen en hobbels in verandering in één adem zijn: omgeving en wet- en regelgeving. Denk er eens over na: wat is er in een straal van 10 tot 15 km nog niet te doen/zien/beleven/kopen? Waar leent je grondsoort en locatie zich voor? Wat is je eigen visie op landbouw of het landelijk gebied? Bij wet- en regelgeving moet je voldoen aan de eisen van je gemeente, denk hierbij aan de omgevingsplannen (BOPA en OPA).

Maar wat mij betreft is de eerste en belangrijkste stap om te bepalen wat bij jou als persoon en ondernemer en je omgeving past. Kies je bijvoorbeeld voor een boerderijwinkel, een attractie of een vorm van kinderopvang? Dit vraagt niet alleen om praktische aanpassingen, maar ook om een andere manier van ondernemen. Sommige verbredingsactiviteiten brengen veel interactie met mensen met zich mee of vereisen extra personeel. Maar er zijn nog zoveel typen verbreding waar je aan zou kunnen denken, zoals een pluktuin of escaperoom. Maar ook energieproductie of natuurbeheer is een aparte tak van sport. Denk dus niet alleen na over wat mag en kan, maar ook over wat bij jouw persoonlijke stijl en wensen past.

Plezier als drijfveer

Ik denk dat je me inmiddels wel door hebt. Wat ik wil doorgeven, is dat verbreding niet alleen gaat om rendement, maar dat meerdere puzzelstukjes op z'n plek vallen en in elkaar passen en dat doet het bedrijf en jou opbloeien en ontdekken. Door iets toe te voegen aan het bedrijf of je functie waar je energie van krijgt, houd je het werk leuk en uitdagend. Uiteindelijk brengen we samen als sector niet alleen producten voort, maar ook beleving en verbinding. En dat maakt het ondernemen buitengewoon mooi.

Word lid van Young Agrifirm

Hét platform voor de volgende generatie agriondernemers.

Young Agrifirm is hét platform voor de nieuwe generatie boeren. Bij Young Agrifirm staat ontwikkeling, vaktechnische kennis en gezelligheid centraal. Hier komt de nieuwe generatie ondernemers samen voor leerzame bijeenkomsten en waardevolle netwerkevents.

Check hier alle voordelen en meld je aan!

  @youngagrifirm

 Young
agrifirm

Duurzaam en veilig in de varkenshouderij

Luuk Rijnen runt een varkensbedrijf dat hij in 2021 overnam van zijn ouders.

Binnenkort komt daar een vakantiepark bij: 'M'n pa zei al in mijn jongste jaren, doe waar je plezier in hebt! Dat is onderdeel geworden van onze bedrijfsvisie: Een levendig bedrijf zijn, waar mensen doen waar ze van houden en dat is werken met dieren.'

Alles is hier geënt op diergezondheid en werkplezier.

'Onze medewerkers komen uit de buurt, ze kunnen op de fiets naar hun werk. We hebben 2 locaties met een gesloten bedrijfsvoering: biggen, zeugen en vleesvarkens met een hele hoge gezondheidsstatus. Iedereen die hier werkt, wil steeds een treetje hoger in productie, diergezondheid en het nemen van verantwoordelijkheid.'

Horloges en telefoons gaan door een kast met UVC-licht, dat doodt bacteriën en virussen.

'Wie in de stal komt, moet 48 uur varkensvrij zijn en vooraf douchen. Transport is er alleen op maandagochtend, nadat de vrachtwagens 48-uur stilstonden. Grote materialen gaan voor gebruik minimaal een maand in quarantaine.'

Onderdeel van prettig en efficiënt werken is meer techniek en automatisering in de stal.

'Wet- en regelgeving draagt er ook aan bij, zo kregen we luchtwastech-nieken en zonnepanelen. De energie-intensieve processen deden we voorheen 's nachts bij het daluren-tarief. Nu doen we het juist overdag' vertelt Luuk. 'Met een dubbele plus: Het is duurzaam, bespaart kosten en de alarmen komen nu ook overdag als er mensen in de stallen zijn.'

Alarmen komen altijd ongelegen. Onderhoud kun je managen.

'Ik vervang liever wat eerder een pomp, dan dat ik een voerronde mis. Pompen en gevoelige onderdelen staan plug & play klaar in een quarantaine ruimte. Je pakt uit voorraad een complete ventilator en hangt die op. Zo hoef je niet tussen de dieren te repareren, je bekijkt en repareert buiten de stal op een moment dat beter past.'

CO₂-technisch hebben een goed verhaal, maar voor wie?

Luuk Rijnen vindt dat de krimpende veesector een zekere kritieke massa nodig heeft, in aantal bedrijven én dieren: 'Zodat we de goede infrastructuur in Nederland kunnen behouden en de sector interessant blijft voor vakmensen. Daar zijn goede partnernetwerken bij nodig: (Z)LTO, POV, vanuit de genetica, leveranciers, afnemers, onderzoek, onderwijs, wetenschap, banken, verzekeraars, installateurs. Ons verhaal mogen we vol vertrouwen verder brengen en goed zichtbaar blijven maken.'

Secuur en schoon werken is normaal.

'Alle techniek met pompen voor water, voer en ventilatie staat in een technische ruimte. We noemen dat het vuile gebied. Schoon gebied zijn de stallen. Als ons onderhoud onvoldoende is geweest en er toch een leverancier of installateur naar binnen moet, dan komen zij tot in het vuile gedeelte. Daar staat alles wat ze nodig hebben, ze hebben hun eigen gereedschap en dat staat al binnen.'

'Ik wil graag werken met mensen en met dieren en niet met afwijkingen in m'n installatie'

Preventief onderhoud verdienen we terug.

'Alles wat beweegt zit in een technisch onderhoudssysteem. Dat staat gepland in de agenda's, bij mij en mijn installateurs. Per maand, per kwartaal en in overleg met onze toeleveranciers kunnen onze technische medewerkers het werk zelf uitvoeren. We werken met gegelijke lokale partijen die we al jaren kennen.'

De SCIOS inspecties voor de verzekering moet ik eens in de 5 jaar uitvoeren.

'Die 5 jaar zijn zo om. Dan is het fijn om te werken met partijen die meedenken en op het juiste moment aan de bel trekken. Early warnings van mijn lokale installateur en contactpersoon voor de verzekeringen, waardeer ik zeker', zegt Luuk met een lach.

Vanaf maart 2025 is het voor de verzekering belangrijk om SCIOS Scope 10 en 12 samen te laten uitvoeren. SCIOS Scope 12 is belangrijk voor behoud van branddekking bij zonnestroominstallaties vanaf 50 zonnepanelen en meer. Het gaat om structureel onderhoud vanaf de omvormers tot de panelen op het dak.

Bij de Interpolis Elektrakeuring krijg je een herinnering als het tijd is voor herinspectie.

NAJK voor jou

Wat deed NAJK voor jou de afgelopen periode?

Iedereen bij NAJK zet zich dag in dag uit voor 100% in voor jou als lid. We zorgen bijvoorbeeld voor het materiaal, achtergrondinformatie en gespreksleiders voor interessante bijeenkomsten of discussieavonden, ontwikkelen trainingen en cursussen en behartigen jouw belangen in Den Haag of Brussel. Wat deed NAJK voor jou in de afgelopen periode?

Op maandag 16 december lanceerde BoerVeilig de leskist 'Veilig op stage'. Met deze leskist biedt BoerVeilig handige tips en praktische tools om goed voorbereid en veilig aan de slag te gaan.

NAJK en zuivelverwerker Royal A-ware kondigden op donderdag 19 december hun partnerschap aan.

Op zaterdag 21 december werden veelgestelde vragen & antwoorden toegevoegd aan de webpagina van 'Wie Wat Water: De BoerenPodcast'.

NAJK deelde op maandag 23 december een bericht over het pachtvoorstel waar samen met verschillende organisaties aan is gewerkt. Dit voorstel is ontstaan omdat het huidige pachtvoorstel volgens de organisaties niet meer aansluit aan de behoeftes.

Rabobank en NAJK verlengden op dinsdag 21 januari opnieuw hun samenwerking.

Gerben Boom en Peter Meedendorp waren op maandag 21 januari aanwezig op de Grüne Woche.

Op vrijdag 24 januari reageerde NAJK op twee uitspraken over het stikstofbeleid, omtrent de vergunningverlening die werd stopgezet en waar de overheid verplicht werd haar doelen te behalen in 2030. NAJK pleitte voor een omslag in het beleid waarbij het huidige systeem, dat nu gericht is op stikstofdepositie, wordt vervangen door een aanpak gericht op stikstofemissie. Daarnaast gaf NAJK aan dat PAS-melders en interimers gelegaliseerd moeten worden.

Om stappen te kunnen zetten naar een dierwaardige veehouderij vinden LTO, NAJK, ZuivelNL, SBK, POV en de Dierenbescherming een onafhankelijke en objectieve autoriteit onmisbaar. Om inzicht te krijgen hoe een dergelijke 'autoriteit' het beste juridisch kan opereren, hebben de organisaties dit laten onderzoeken. Op woensdag 29 januari werd dit onderzoek aangeboden aan minister Femke Wiersma van LNVN.

Coen van den Bighelaar was op woensdag 29 januari hoofdgast tijdens het webinar 'Bedrijfsovername: kennis van en naar de praktijk'.

Op woensdag 12 februari stond NAJK bij de Agrarische Jongerendag. Jongeren die zich hier als lid inschreven kregen een NAJK-emmer. Daarnaast was er een winactie waarbij deelnemers kans maakten op een NAJK-overall.

Op donderdag 13 februari werd Jelle Besten uitgeroepen tot winnaar van de MaisChallenge 2024. De eindbijeenkomst, georganiseerd door Limagrain, NAJK en Friesland-Campina, bracht jonge veehouders en agrarische scholenteams samen om ervaringen te delen en de winnaars bekend te maken.

Bovenstaande is maar een kleine greep uit alle activiteiten die NAJK gedaan heeft afgelopen periode. Kijk voor meer activiteiten op www.najk.nl/voor-jou.

Belangenbehartiging: meer dan alleen praatjes en netwerken

Achter de schermen behartigt NAJK de belangen van de jonge boeren en tuinders in de politiek. Ingewikkelde dossiers, zoals het Convenant Dierwaardige Veehouderij, de mestcrisis en de herziening van de pachtwetgeving, zijn hier aan de orde van de dag. Het is een kleine greep uit de onderwerpen waar de dagelijks bestuurders zich keer op keer voor blijven inzetten. Hoe ziet deze belangenbehartiging er precies uit? En waar is NAJK momenteel druk mee? We geven je graag een uitgebreide update!

Beeld: Henk van Ruitenbeek

Tekst: Ruben Klein Teeselink, portefeuillehouder melkveehouderij; Wendy Kicken, portefeuillehouder pluimvee-, varkens- en kalverhouderij; Merel Straathof, portefeuillehouder leefomgeving; Roy Meijer, voorzitter NAJK

Herziening pachtwetgeving

In de herziening van de pachtwetgeving zijn de afgelopen maanden grote stappen gezet. Onze voorstellen zijn openbaar, en staatssecretaris Rummenie reageerde positief in zijn Kamerbrief. Eind januari vond het pachtdebat plaats. NAJK en LTO Nederland dienden een voorstel in voor een progressief prijsstelsel op kortlopende contracten, met minimale administratieve lasten en een financiële prikkel voor langlopende pacht. Dit voorstel is goed ontvangen. Mooi is dat Kamer, staatssecretaris en sector in de kern op één lijn liggen. Voor NAJK is het cruciaal om voortgang te behouden en eind dit jaar tot wetswijziging te komen. Alleen zo krijgen jonge boeren de langjarige zekerheid die nodig is voor financiering en verduurzaming.

Mestcrisis

Voordat bekend werd dat de derogatie definitief zou verdwijnen, werden al gesprekken gevoerd over de grote effecten hiervan. Vandaag merken we de impact van het eerste jaar afbouwderogatie en de spanning rond het aanstaande mestseizoen. Dit jaar én volgend jaar neemt de mestplaatsingsruimte verder af, terwijl er nu al een onbalans in de mestmarkt is. Er worden oplossingen verwacht van de minister voor zowel mestplaatsingsruimte als mestproductie. Nederland moet voldoen aan nieuwe mestproductieplafonds uit de derogatiebeschikking en het addendum. Dit bevat ook een grondgebonden melkveehouderij in 2032. De Tweede Kamer eist dat de minister begin 2025 met een concrete invulling komt. NAJK zet zich in voor jonge melkveehouders en oplossingen die ruimte creëren voor hen. De verhouding tussen mestplaatsingsruimte en mestproductieruimte is zover uit balans dat er sprake is van een mestcrisis op sectorniveau. Dit onderwerp blijft de komende jaren een grote impact hebben op de toekomstbestendigheid van jonge boeren.

Stikstofbeleid

De stikstofproblematiek blijft de agrarische sector raken en dus ook de jonge boer. Er zijn twee gerechtelijke uitspraken geweest over het stikstofbeleid. De eerste uitspraak heeft de vergunningverlening stopgezet. De andere uitspraak heeft de overheid verplicht om de door haarzelf gestelde stikstofdoelen te behalen in 2030 die voortkomen uit de stikstofwet, op straffe van 10 miljoen euro. Hiervoor is nieuw stikstofbeleid nodig. Het kabinet was hier al mee bezig en heeft een ministeriële commissie ingesteld. NAJK pleit voor een omslag in het beleid waarbij het huidige systeem, dat nu gericht is op stikstofdepositie, wordt vervangen door een aanpak gericht op stikstofemissie. Daarnaast moeten PAS-melders en interimers gelegaliseerd worden.

Knelpunten en noodzakelijke veranderingen

Voor jonge agrariërs wordt een al langer bestaand probleem opnieuw duidelijk: het ontbreken van werkbaar, toekomstgericht beleid. NAJK maakt zich zorgen over het gebrek aan perspectief en de vastlopende vergunningverlening, essentieel voor legalisatie, verduurzaming en bedrijfsontwikkeling. "Zonder vergunningen kunnen jonge boeren niet legaliseren of investeren in emissiereductie, klimaatmaatregelen of waterkwaliteit,"

aldus NAJK-voorzitter Roy Meijer. Dit leidt tot stagnatie in verduurzaming, terwijl boeren juist bereid zijn te investeren in toekomstbestendige oplossingen.

Ministeriële commissie

Het kabinet erkent de noodzaak van nieuw stikstofbeleid en heeft een ministeriële commissie ingesteld. NAJK benadrukt dat ook andere sectoren moeten bijdragen aan emissiereductie. "Als sector kunnen we alleen afgerekend worden op onze eigen emissie," zegt Meijer. Daarom moet het stikstofbeleid, nu gebaseerd op depositie, op de schop. Het nieuwe beleid moet zorgen voor legalisering van PAS-melders en interimers en het hervatten van vergunningverlening.

Het jaar van de waarheid

2025 wordt cruciaal voor de agrarische sector. Zonder duidelijke keuzes dreigen jonge ondernemers een toekomst elders te zoeken. "Dit zet de toekomst van onze vergrijzende sector op het spel," waarschuwt NAJK-voorzitter Roy Meijer. Het kabinet en coalitiepartijen moeten nu met haalbaar beleid komen, zodat de sector verder kan.

Convenant Dierwaardige Veehouderij

Sinds september 2022 is NAJK betrokken bij het vormen van een Convenant dierwaardige veehouderij samen met markt- en ketenpartijen, LTO, SBK, POV, ZuivelNL, Dierenbescherming, ministerie van LNV en Caring Farmers. Daarnaast lopen twee trajecten: het verkennen van een onafhankelijke autoriteit en de vorming van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). De verkenning naar de autoriteit is afgerond en een rapport is gepubliceerd. Het rapport is tevens aangeboden aan de minister van landbouw, samen met POV, LTO, ZuivelNL, SBK en Dierenbescherming.

Afgelopen zomer namen onze bestuurders Ruben Klein Teeselink en Wendy Kicken deel aan gesprekken over de AMvB. Na hun input is het ministerie van LNV aan de slag gegaan met verdere uitwerking. Er wordt getoetst op praktijk, economische haalbaarheid en emissies, om de uitvoerbaarheid voor sectoren te waarborgen. NAJK wordt meegenomen in het AMvB-traject voor melkvee-, varkens-, kalver- en pluimveehouderij en benadrukt de positie van jonge boeren.

Ondertussen lopen de gesprekken binnen het convenant door, terwijl de tijdsdruk toeneemt. De Tweede Kamer heeft bepaald dat de minister voor juli 2025 het ontwerp van de AMvB presenteert. NAJK benadrukt dat de drie onderdelen – convenant, AMvB en autoriteit – onlosmakelijk verbonden zijn. Essentiële randvoorwaarden zijn een realistische tijdlijn, vergunningverlening en verdienmodellen. Met een goed plan krijgen jonge boeren perspectief en investeringszekerheid.

Haal het beste uit je melk

Focus op de toekomst

FrieslandCampina staat voor de toekomst van zijn leden, de coöperatie en de onderneming. We betrekken jonge boeren actief bij de coöperatie. Door middel van bijeenkomsten maak je laagdrempelig kennis met onderwerpen die voor jou belangrijk zijn. Zoals bijvoorbeeld de bedrijfsovernameregeling die een soepele ingroei als lid mogelijk maakt.

Meer weten of lid worden? Bekijk onze 8 zekerheden.

Bekijk de 8 zekerheden hier.

Goed bedrijfsplan cruciaal voor melkveehouderij

Welke keuzes maken ondernemers? Hoe ontwikkel je nieuwe plannen voor je bedrijf? Lees de stappen van drie melkveehouders naar een nieuw verdienmodel.

Van idee naar realisatie: melkveehouder Koskamp bouwt vrijlevenstal

In het Gelderse Aalten houdt melkveehouder Emiel Koskamp 135 koeien op 68 hectare grond, verdeeld over twee locaties. Vorig jaar startte hij met de bouw van een vrijlevenstal, zodat de familie de koeien bij elkaar kan brengen en vier meststromen creëren. 'We willen de droge koeien op stro houden, drijfmest van achter de dichte vloer bij het voerhek, zandmest uit de bodem zeven en de urine door drainagezand apart opvangen. Zo scheiden we de meststromen, produceren we minder ammoniak en verbeteren we het dierenwelzijn', legt Koskamp uit.

De vrijlevenstal verbetert ook de bedrijfsvoering. 'De koeien krijgen meer ruimte, minder plekken waar ze zich zouden kunnen bezeren en we verwachten dat ze ouder worden', zegt de melkveehouder. 'Het zand als bodembedekking is goed voor de uiergezondheid.'

Wat regelgeving betreft zit de familie met de vrijlevenstal ook goed, beweert Koskamp. 'Als wij het kalf bij de koe willen of moeten houden, kan dat met dit systeem vrij simpel, verwacht ik. We zitten per koe tussen de 15 en 20 vierkante meter loopoppervlakte.'

Tjitze van der Velde transformeert biomelkveehouderij tot lokale kaasmakerij

Van der Velde startte in 2015 samen met zijn ouders een biologisch melkveebedrijf met zeventig koeien. Hoewel hij aanvankelijk ook deels als zzp'er in de infratechniek werkte, besloot hij zich volledig te richten op het bedrijf. 'Ik vroeg me af hoe ik de marges op onze melk kon verbeteren.' Inspiratie vond hij bij een familie waarvan hij land huurde. Zij maakten al veertig jaar kaas, wat hem motiveerde om zich ook in kaasmaken te verdiepen.

Met hulp van Rabobank-adviseur Auke Hoekstra werkte Van der Velde een bedrijfsplan uit. Inmiddels gebruikt hij een deel van zijn melk om kaas en boter te produceren. Maar daar stopt het niet: de ondernemer biedt ook andere Friese melkveehouders de

De drie ondernemers, Emiel Koskamp, René Dijsselhof en Tjitze van der Velde spraken elkaar tijdens een webinar. Hun volledige verhaal kun je terugkijken via [rabo.nl/melkvee](https://www.rabo.nl/melkvee).

mogelijkheid hun melk te laten verwerken tot kaas. Hiermee draagt hij bij aan het creëren van lokale Friese streekproducten.

Comfort voor koeien en succes voor boer Dijsselhof

Met 120 koeien en 60 hectare grond zag René Dijsselhof kansen om te voldoen aan de eisen van DOC Tuurlijk, een duurzaamheidsprogramma voor het produceren van een breed assortiment kaas. Hij investeerde in twee melkrobots en creëerde extra ligplekken voor zijn koeien. 'Door de boxen breder te maken, verbeterde het comfort van mijn dieren. Helaas kwam ik daardoor net wat ligplekken tekort om aan de eisen van Tuurlijk te voldoen. Dat blijft nog steeds een belangrijk doel voor de toekomst.'

Een eigen begroting bleek de sleutel tot succes. 'Door zelf de cijfers op te stellen, krijg je meer grip en kun je zelf beter de nuances aanbrengen', legt Dijsselhof uit. Met zijn gedetailleerde plan stapte hij naar Rabobank, die hem financieel ondersteunde bij de uitvoering van zijn ideeën. [rabo.nl/melkvee](https://www.rabo.nl/melkvee)

Benieuwd naar het hele verhaal van deze ondernemers? Bekijk het webinar via [rabo.nl/melkvee](https://www.rabo.nl/melkvee).

Toekomst van je bedrijf

Wil je sparren over jouw verdienmodel? Neem contact op met je accountmanager of ga naar [rabo.nl/agrarisch-ondernemen](https://www.rabo.nl/agrarisch-ondernemen).

Hoe bereid jij je voor op het komende seizoen?

De winter is dé tijd om vooruit te kijken. Wat kun je doen om volgend seizoen een goede start te maken? Het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer helpt je op weg: van een gratis N-mineraalmeting tot bodemadvies en online cursussen.

Nodig een bodemexpert uit op jouw bijeenkomst

Organiseer je een bijeenkomst over bodem en/of water? Nodig tot en met 31 mei 2025 kosteloos een bodemadviseur of onderzoeker uit op je ledenvergadering, studieclub of andere bijeenkomst. Nodig een spreker uit.

Meld je aan voor onafhankelijk bodemadvies

Je kunt een gratis advies aanvragen over allerlei bodemgerelateerde thema's, zoals bodemverdichting, tegenvallende opbrengsten of natte plekken op je perceel. Aanmelden voor **bodemadvies**

Over Deltaplan Agrarisch Waterbeheer

Water is essentieel voor jouw vee en gewas. Hoe je met jouw bodem en water omgaat heb je zelf in de hand. Jouw situatie is anders dan die van de buren. Toch los je sommige knelpunten misschien niet zo makkelijk alleen op. Het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer helpt je om grip te krijgen op bodem- en waterbeheer. Met maatregelen, kennis, financiering en aandacht voor jouw plannen. Voor voldoende en schoon water en een gezonde bodem, nu en in de toekomst.

Wil je op de hoogte blijven van Deltaplan Agrarisch Waterbeheer? Meld je dan aan voor de DAW-nieuwsbrief.

Kom naar een DAW-activiteit

Het DAW organiseert verschillende activiteiten en excursies. Kom bijvoorbeeld langs bij de velddemo's met loonwerkers of neem een kijkje op een van de DAW-demobedrijven. Bezoek een demobedrijf bij jou in de buurt.

Volg een onlinecursus

Lekker warm binnen en toch werken aan je perceel? Met de onlinecursussen over groenbemesters en kruidenrijk grasland leer je in korte tijd alles over hoe je deze gewassen kunt inzetten op jouw bedrijf.

Volg cursus **Kruidenrijk Grasland**

Volg cursus **Groenbemesters**

Vraag een gratis N-mineraalmeting aan

Verbouw je akkerbouwgewassen of snijmais? Vanaf half februari kun je je aanmelden voor een gratis N-mineraalmeting. Door al voor het seizoen een meting te doen, weet je precies hoeveel stikstof in jouw bodem aanwezig is.

Houd me op de hoogte

UIT ALLE HOEKEN

De provinciale AJK's vormen de schakel tussen de lokale AJK's en NAJK. Via de 'Uit alle hoeken' houden we jullie op de hoogte van het laatste nieuws binnen de provincies.

FAJK

AJK NOP blikt terug op een geweldige excursie naar Kuhn en Rauch in Frankrijk

Eind januari organiseerde AJK NOP een driedaagse excursie naar Kuhn en Rauch Landmaschinenfabrik GmbH in Saverne, Frankrijk. De deelnemers kregen de kans om de indrukwekkende fabrieken te bezoeken en zagen met eigen ogen hoe de machines van begin tot eind werden geproduceerd. De rondleiding was bijzonder informatief en bood waardevolle inzichten in de nieuwste ontwikkelingen binnen de agrarische technologie. De sfeer was uitstekend en er vond een interessante uitwisseling van kennis en ervaring plaats tussen de deelnemers. Een bijzondere dank gaat uit naar Reesink Agri, Weevers Mechanisatiebedrijf b.v., en Van der Sluis Agri voor het mogelijk maken van deze inspirerende reis. [↗](#)

HAJK

GrAJK

GrAJK ontdekt biodivers boeren op Schiermonnikoog

Het project 'Kon Minder' bracht GrAJK op Schiermonnikoog, waar ze met elkaar op de fiets zijn gestapt en ontdekten hoe de boeren op dit eiland samenwerken om natuur en landbouw in balans te houden. Inspirerende ontmoetingen met lokale boeren, door hun innovatieve aanpak en het verhaal achter hun samenwerking. Een dag vol nieuwe inzichten, gezelligheid en een heerlijke lunch én diner. [↗](#)

GAJK

GAJK weer volledig bemand!

In 2024 hebben er aardig wat wisselingen plaatsgevonden bij GAJK en zijn er enkele nieuwe leden toegetreden tot het bestuur. Graag deelt GAJK met jullie hoe hun bezetting er momenteel uitziet: voorzitter Mart Wagenvoort, vice-voorzitter Willem Sloot, secretaris Desi Keurntjes, penningmeester Mariël Benus en algemeen bestuursleden Rob van der Kroon en Ruud Wansink. GAJK hoopt er in 2025 te kunnen zijn voor de jonge Gelderse boeren! [↗](#)

Bezoek NAJK en USSA bij HAJK-lid

In december bezocht NAJK samen met US Sustainability Alliance (USSA) het bedrijf van HAJK-lid Mijke van der Laan in Kamerik. Zowel NAJK als USSA erkennen het belang van verduurzaming, maar koesteren zeker ook hun eigen agrarische sector. Tijdens het bezoek konden ze elkaars visie uitwisselen en bespreken hoe je in een internationale markt evengoed concurrerend kunt zijn terwijl je ook stappen zet in verduurzaming. Dit maakte het voor beide partijen een leerzame bijeenkomst. [↗](#)

Op studiereis naar Marokko

ZAJK ging eind januari met 26 enthousiaste jonge boeren op studiereis naar Marokko, waar ze diverse agrarische bedrijven bezochten. De groep kreeg inzicht in de landbouwpraktijken en innovaties in het land. Ook de stad Marrakesh werd verkend. De reis bood een waardevolle leerervaring voor de deelnemers en uiteraard een week vol gezelligheid. [↗](#)

ZAJK

Nieuwe aspirant-bestuurder BAJK: Stan van Boxel!

Het Brabant Agrarisch Jongeren Kontakt (BAJK) heeft er sinds kort een nieuwe aspirant-bestuurder bij: Stan van Boxel. Stan heeft Tuin- en Akkerbouw gestudeerd op de HAS en is momenteel werkzaam bij Willems Balgoy als teeltadviseur. "Als bestuurslid van BAJK hoop ik bij te kunnen dragen aan een toekomstgerichte agrarische sector. De jonge agrarische ondernemers zullen uitdagingen tegenkomen, deze wil ik samen met de leden aangaan en omzetten in kansen!" [↗](#)

LAJK

AJF

Succesvol Event "Innoveer & Overwin" in Thialf

Eind januari organiseerden AJF en Rabobank het event Innoveer & Overwin in sportpaleis Thialf. Ray Klaassens (Kamp van Koningsbrugge) inspireerde met inzichten over veerkracht en leiderschap. Workshops en innovaties boden handvatten voor duurzaamheid en toekomstbestendigheid. De jonge boeren waren goed vertegenwoordigd. Met zicht op schaatsers op de ijsbaan zorgde deze unieke locatie voor extra inspiratie tijdens deze geslaagde middag! [↗](#)

DAJK

Countus accountants en DAJK verlengen samenwerking!

DAJK is trots om te delen dat hun samenwerking met Countus accountants en adviseurs met maar liefst vier jaar is verlengd! Samen blijven ze jonge boeren informeren, ondersteunen en werken ze aan een sterke toekomst voor de agrarische sector. [↗](#)

In iedere BNDR zetten wij de spotlights op een andere AJK. Deze keer is het de beurt aan AJK Walcheren, een van de regionale afdelingen van ZAJK. Wij vroegen het bestuur wat zij zoal organiseren in een seizoen en wat hun AJK zo bijzonder maakt.

Het hoogtepunt van het afgelopen jaar

"De trekker-puzzelrit over het eiland! Binnen een paar jaar is deze activiteit zo aangeslagen dat we langzaam tegen het maximaal aantal deelnemers zitten. Een teken dat het een groot succes is!"

Wat organiseert AJK Walcheren zoal?

"Na iedere oogst organiseren wij een gezellige afterharvest borrel; een mooie gelegenheid om de oogst af te sluiten, ofwel een mooi excuus voor een gezellige avond. Verder proberen we in het najaar of de winter altijd een informatieve avond te organiseren over uiteenlopende onderwerpen. In januari beginnen we het jaar met de trekkerpuzzelrit. In het voorjaar combineren we onze ALV altijd met een bedrijfsbezoek en als het seizoen het toelaat, organiseren we nog een extra bedrijfsbezoek of nodigen we een spreker uit. Daarnaast organiseren we eens in de zoveel jaar een trekkerbehendighedsavond, waarbij iedereen zijn skills kan tonen. In de zomer hebben we ons schuurfeest en gedurende het teeltseizoen sluiten we aan bij de veldbijeenkomsten van de lokale vereniging voor bedrijfsontwikkeling (VVB)."

Wat staat er op de planning voor 2024/2025?

"We kijken uit naar de vierde editie van ons schuurfeest! Daarnaast staat er nog minimaal één bedrijfsbezoek gepland,

gecombineerd met onze ALV. In maart organiseren we ook een busreis naar een schuurfeest in de buurt."

Wat typeert AJK Walcheren?

"We hebben een vaste kern van leden die we bij iedere activiteit terugzien, en een ander deel van onze leden die minder vaak aanwezig is."

AJK Walcheren kan niet zonder...

"Nieuwe leden en een goed bestuur dat zich inzet voor alle activiteiten. Zonder hen zouden we niet kunnen doen wat we nu doen."

Hoe werven jullie leden?

"Gewoon mensen aanspreken! Als je een activiteit organiseert en je ziet iemand die nog geen lid is, dan kun je zo vaak wel zorgen voor nieuwe leden. De afgelopen jaren zijn we dan ook best gegroeid."

Wist je dat...?

"We door één vrouw in ons bestuur te hebben gehad, nieuwe en meerdere mooie activiteiten hebben ontwikkeld! Een waardevolle toevoeging dus." 📧

Alle feitjes op een rij

Onder welke provinciale AJK vallen jullie?
ZAJK

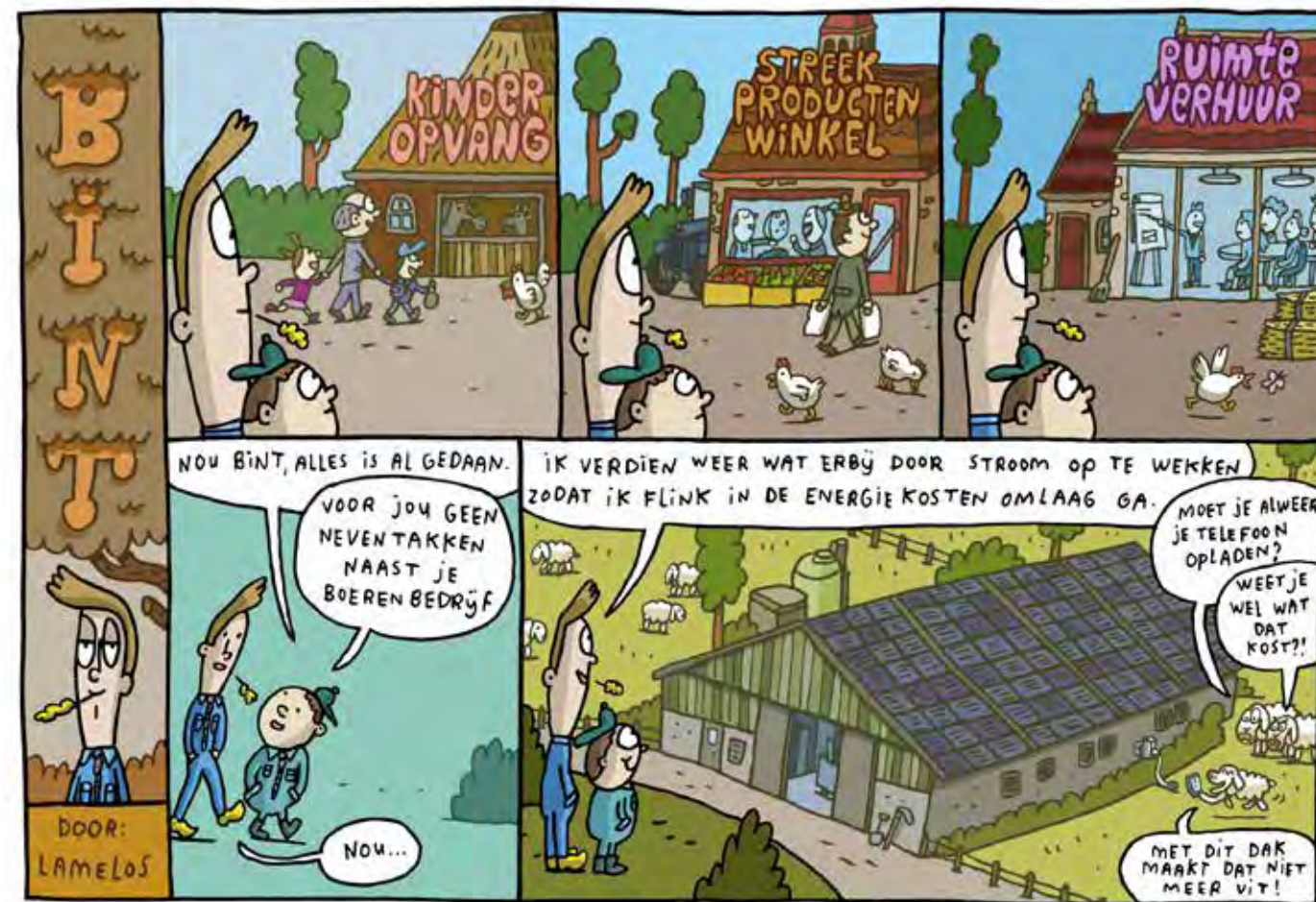
Aantal leden?
+/- 90 leden

Bestuursleden:
Wilko Francke Voorzitter
Lein Dieleman Penningmeester
Guus Vader Secretaris
Richard Geschiere
Algemeen bestuurslid
Ruben van den Broeke
Algemeen bestuurslid
Niels Vermue
Algemeen bestuurslid

Aantal activiteiten per jaar?
5 tot 6 keer (los van de veldbijeenkomsten)

Meest voorkomende sector?
Akkerbouw & Melkveehouderij

Meer info?
Bezoek onze Facebookpagina van AJK Walcheren

Stuur je beste foto in en win de

NAJK-overall!

De agrarische sector is natuurlijk de mooiste sector van Nederland en dat mag gezien worden. Maak daarom een foto van jouw lievelingssector, deel deze met NAJK en wie weet ontvang jij de spiksplinternieuwe NAJK-overall!

Hoe werkt het?

- Stuur vóór 4 mei 2025 jouw foto in via communicatie@najak.nl
- Maximaal 3 foto's per deelnemer (per inzending per BNDR)
- Je moet natuurlijk wel zelf de maker van de foto zijn!
- De winnaar wordt in de volgende BNDR en op de Facebook- en Instagram-pagina van NAJK bekendgemaakt.

Jouw ingezonden foto online delen?

Gebruik #jongeboeren of #jongetuinder en tag NAJK

WE HEBBEN EEN WINNAAR!

De winnaar van dit kwartaal is: Jan Rigt Boekelo

De NAJK-overall komt zo snel mogelijk jouw kant op.

Gefeliciteerd

ALGEMENE VOORWAARDEN De maker van de winnende foto dient een NAJK-lid te zijn. Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd. De prijs is niet inwisselbaar voor geld. De maker van de foto geeft toestemming voor publicatie van de foto door NAJK en vrijwaart NAJK voor eventuele aanspraken aangaande het ingezonden materiaal.

Geld terug voor je duurzame stap

Rabo MKB Duurzaamheidsbijdrage

Al 125 jaar gelooft Rabobank in de kracht van samen. Daarom vieren we dit samen met onze klanten. Wij stellen €50 miljoen ter beschikking voor de duurzame investeringen van onze MKB-klanten. Vanaf nu kun je een eenmalige bijdrage aanvragen voor een duurzame investering. Je kunt hiermee 12,5% van je investering terugvragen, tot wel € 10.000.

Check onze voorwaarden en vraag nu je voordeel aan via [rabobank.nl/mkb-duurzaamheidsbijdrage](https://www.rabobank.nl/mkb-duurzaamheidsbijdrage).